

Vlaams
Parlement

vergadering **C10 – ECO2**
zittingsjaar 2012-2013

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Economie, Economisch
Overheidsinstrumentarium, Innovatie, Wetenschapsbeleid,
Werk en Sociale Economie

van 4 oktober 2012

INHOUD

Vraag om uitleg van mevrouw Lydia Peeters tot de heer Philippe Muylers, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de forse stijging van de jeugdwerkloosheid in Limburg - 2259 (2011-2012)	3
Vraag om uitleg van de heer Bart Van Malderen tot de heer Philippe Muylers, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de doorstroming vanuit de sociale economie - 13 (2012-2013)	8
Vraag om uitleg van de heer Koen Van den Heuvel tot de heer Philippe Muylers, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de provinciale VDAB-jobbeurzen voor ingenieurs - 2285 (2011-2012)	12
Vraag om uitleg van mevrouw Sabine Poleyn tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de plaats van het promoten van technische beroepen en opleidingen in het Actieplan Wetenschapscommunicatie - 2267 (2011-2012)	14
Vraag om uitleg van mevrouw Sabine Poleyn tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de officiële erkenning van de Vlaamse Technologie Olympiade - 12 (2012-2013)	21
Vraag om uitleg van de heer Koen Van den Heuvel tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de proeftuin elektrische wagens - 2241 (2011-2012)	24
Vraag om uitleg van de heer Koen Van den Heuvel tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de toekomst van het Centrum voor Medische Innovatie - 29 (2012-2013)	27

■

Waarnemend voorzitter: mevrouw Goedele Vermeiren**Vraag om uitleg van mevrouw Lydia Peeters tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de forse stijging van de jeugdwerkloosheid in Limburg - 2259 (2011-2012)**

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Mevrouw Lydia Peeters: Mijn vraag om uitleg gaat inderdaad over de forse stijging van de jeugdwerkloosheid in Limburg. Ik denk dat mijn vraag ook geldt voor de jeugdwerkloosheid in het algemeen, maar als Limburger focus ik mij natuurlijk voornamelijk op Limburg.

Dat Limburg kampt met een hoog werkloosheidscijfer bleek nog uit een recent artikel van Het Belang van Limburg van 14 september 2012. Ook uit de werkloosheidscijfers van de VDAB blijkt dat de werkloosheid bij jongeren onder de 25 jaar voor de maand augustus is gestegen met 10 procent en voor de maand september met 19 procent ten opzichte van een jaar geleden.

De jeugdwerkloosheid lag in augustus 2012 in Limburg bijna 16 procent hoger dan de maand voordien. In het algemeen ligt de werkloosheid in Limburg nu al 5,7 procent hoger dan een jaar geleden. Uit het krantenartikel bleek ook dat er voornamelijk zware klappen vallen in het noorden van de provincie, in mijn regio. De stijging geldt echter voor heel Vlaanderen. Uit de cijfers blijkt dat de jeugdwerkloosheid voor de maand augustus in Vlaanderen steeg met 11,1 procent, voor de maand september met 15,6 procent. De cijfers zijn weliswaar lager dan in Limburg, maar toch ook onrustwekkend hoog.

Minister, deze cijfers tonen alleszins aan dat een gerichte inzet op de aanpak van jeugdwerkloosheid in Limburg en in het bijzonder in de probleemgebieden van Noord-Limburg en de Limburgse mijnstreek aan de orde is. De cijfers tonen helaas ook aan dat het gerichte jongerenbeleid dat u voorstaat tot nader order niet voldoende effectief is geweest. Alle sluitende maatpakken, Jeugdwerkplannen, individuele beroepsopleidingen (IBO's), de akkoorden van Vlaams Economisch Sociaal Overlegcomité (VESOC) over het loopbaanbeleid en dies meer ten spijt, moeten we vaststellen dat de jeugdwerkloosheid alles behalve de juiste richting uitgaat.

Minister, op 7 juni 2012 hebt u nog geprobeerd ons in de commissie gerust te stellen door aan te geven dat “de jeugdwerkloosheid in Vlaanderen goed zit in vergelijking met het Europees gemiddelde”, maar als we merken dat ze ondanks uw beleid zo sterk in stijgende lijn zit, kunnen onze werkloze jongeren daar eigenlijk weinig moed uit putten.

Tijdens de commissievergadering van 7 juni 2012 en de commissievergadering over de werk@teliers van 3 mei 2012 hebben we u gevraagd naar het evaluatierapport inzake deze werk@teliers. Tot op heden hebben we dat evaluatierapport nog altijd niet gekregen. De evaluatie was aangekondigd in het kader van het VESOC-loopbaanakkoord over het remediëren van de ongekwalificeerde uitstroom. Gezien de huidige hoge jeugdwerkloosheidscijfers voor de categorie van de min-25-jarigen is het uiteraard van groot belang dat we vandaag toch duidelijkheid krijgen over die evaluatie enerzijds, maar toch ook over die eventuele extra middelen voor en het voortbestaan van de werk@teliers, zij het misschien onder een andere benaming.

Minister, in de commissievergadering van 7 juni antwoordde u dat “de evaluatie van de werkateliers een onderdeel van een bredere evaluatie is, namelijk de evaluatie van het werkgelegenheids- en investeringsplan (WIP) in zijn totaliteit.” Verder hebt u toen aangekondigd: “Volgens mij is een voortzetting van de maatregel zoals gepland onder de gegeven omstandigheden niet opportuun.” U hebt dan ook gezegd dat u de reactie van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) wilde afwachten vooraleer te komen tot een definitieve evaluatie.

Voor het werkplekleren wordt er in 2012 nog 2,5 miljoen euro uitgetrokken. In 2013 en 2014 zou dit telkens 5 miljoen euro zijn. Op 27 juni 2012 heeft de SERV zijn advies gegeven over de uitwerking van het loopbaanakkoord, met name de uitrol van werkervaringsprojecten voor jongeren. Deze werkervaringsprojecten kregen de term werkinlevingsprojecten toebedeeld. Wij stellen ons andermaal de vraag of er voldoende wordt ingezet op het opvullen van knelpuntvacatures. Precies bij de jongeren, voor wie heel wat beleidsinstrumenten zijn ontworpen om hen aan het werk te krijgen, zou de focus nog meer op knelpuntvacatures moeten liggen. Jobs die er al zijn en die wachten op een invulling, kunnen voor veel jongeren een toekomst bieden of alleszins een uitkomst zijn.

Minister, welke conclusies trekt u uit het beleid dat gericht is op jonge werkzoekenden, zeer in het bijzonder in de provincie Limburg? Welke bijstellingen zult u doorvoeren opdat de VDAB jongeren beter kan bereiken en activeren met het oog op hun doorstroming naar de arbeidsmarkt? Zult u specifieke bijkomende maatregelen nemen om werkloze jongeren te laten doorstromen naar knelpuntvacatures?

Hoever staat het met het evaluatierapport van het WIP? Werd dat inmiddels definitief afgerond?

Wat met het onderdeel over de werk@teliers? Als het werd afgerond, welke conclusie trekt u op basis van het evaluatierapport van de werk@teliers? Wordt de huidige formule en omvang van de bestaande werk@teliers behouden of kiest u, zoals eigenlijk al onrechtstreeks aangekondigd, voor de werkervaringsprojecten?

Welke alternatieve activeringsinstrumenten om de doelgroep van de min-25-jarigen nog te kunnen bereiken wilt u bijkomend aanleveren?

Mijn volgende vraag betreft de verdeling van de vooropgestelde trajecten over Vlaanderen. De werk@teliers waren specifiek bestemd voor Gent, Antwerpen en de Limburgse mijnstreek. U zult begrijpen dat wij willen weten of die voor de Limburgse mijnstreek behouden blijft. Blijft de indeling van de drie regio's voor de werkervaringsprojecten behouden? Of komt er een uitbreiding naar het probleemgebied Noord-Limburg, aangezien de jongerenwerkloosheidscijfers ook daar zeer hoog zijn?

Welke maatregelen en acties zult u nemen op basis van het advies, uitgebracht door de SERV op 27 juni 2012, over de werkinlevingsprojecten? Welke elementen uit het VESOC-loopbaanakkoord rond werkervaring of werkinlevingsprojecten worden als eerste opgestart om de ongekwalificeerde uitstroom te remediëren en zodoende de jeugdwerkloosheid te doen dalen? Hoe zult u dit concreet aanpakken en welke spelers worden daarbij betrokken? Op welke manier wordt voorzien in zogenaamde 'nazorgmodules'?

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Voorzitter, minister, collega's, de vragen van mevrouw Peeters betreffen een bijzonder belangrijke problematiek. Ik heb in mijn betoog naar aanleiding van de Septemberverklaring zelf ook aandacht gevraagd voor de jeugdwerkloosheid.

Mevrouw Peeters heeft het eerst vanuit een Limburgs perspectief benaderd, om het daarna open te trekken naar de rest van Vlaanderen. Ik begrijp dat, gezien de context in Limburg. Maar het is een open deur intrappen om te zeggen dat jeugdwerkloosheid vandaag in heel Vlaanderen een toenemend probleem is. We hebben dat deze week nog kunnen zien aan de hand van de cijfers van de VDAB. We moeten er alles aan doen om te vermijden dat we een herhaling krijgen van de jaren tachtig, toen een hele generatie structureel buitenspel is gezet. Die mensen hebben dat vaak de rest van hun carrière meegedragen.

– *Mevrouw Patricia Ceysens, voorzitter, treedt als voorzitter op.*

We moeten er echt voor zorgen dat mensen die vandaag uitkijken naar een job, die willen werken, maar er niet toe komen, zo snel mogelijk toegeleid worden naar werk. Ik kijk uit naar het antwoord van de minister.

De voorzitter: Minister Muylers heeft het woord.

Minister Philippe Muylers: Voorzitter, collega's, ik wil beginnen met iets te zeggen over de statistieken. U mag dat niet zien als een vorm van relativeren, want ik vind elke jeugdwerkloze er een te veel. De raad van bestuur van de VDAB heeft beslist om vanaf 1 januari 2012 iets te wijzigen aan de statistiek, namelijk een tragere uitschrijving van de uitzendkrachten. Vroeger werden zij na één dag werken uit de werkloosheidsstatistieken verwijderd, nu is dat pas na tien dagen werken.

Laten we bijvoorbeeld de werkloosheidscijfers van september dit jaar vergelijken met die van september vorig jaar. Er lijkt een stijging te zijn van 16.000 mensen of 8 procent. Maar als je dat uitzuivert volgens die nieuwe methode van statistiek, gaat het om 8000 mensen of 4 procent.

Ik zeg dat vooral omdat bij jongeren interimwerk oververtegenwoordigd is. Daar speelt dat aspect dus nog meer mee. Aparte cijfers voor de jeugdwerkloosheid hebben we niet, we hebben enkel het globale cijfer dat op de twee manieren berekend wordt. Dat de jeugdwerkloosheid zelfs met die uizuivering nog toeneemt, is zonder twijfel waar. Maar dit geeft toch aan dat het minder dramatisch is dan de cijfers vandaag doen vermoeden.

Die toenemende werkloosheid heeft uiteraard te maken met de economische terugval. Jongeren stromen vandaag moeilijker uit dan een jaar geleden. Momenteel is dat 59 procent na vier maanden, een jaar geleden was dat 63 procent.

Wat gaan we daar nu aan doen? Wij zullen nieuwe accenten leggen binnen het begeleidingsmodel voor jongeren dat de VDAB hanteert. Het lijkt mij een positief gegeven dat we de jongeren vandaag snel bereiken en hun een gepast traject kunnen aanbieden. We bereiken vandaag een percentage van 92,7 procent – dat was het cijfer van mei 2012.

De nieuwe accenten die we willen leggen, zijn die die we hebben afgesproken in het loopbaanakkoord met de sociale partners. De meeste daarvan moeten begin volgend jaar starten. Het gaat om meer werkplekieren, meer ongekwalificeerde trajecten, onderwijskwalificerende trajecten en een grotere focus op wie ongekwalificeerd het onderwijs verlaat. Bij dat laatste is uiteraard ook mijn collega Pascal Smet betrokken.

We hebben verschillende acties voor een betere doorstroming van jongeren naar de arbeidsmarkt. Ten eerste zullen 1500 jongeren de kans krijgen om IBO te volgen, of een stage, of een vorm van werkplekieren via de VDAB. Daarnaast zullen 1275 jongeren kunnen deelnemen aan de werkinlevingsprojecten voor jongeren. Het gaat daarbij heel specifiek om ongekwalificeerde jongeren met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt. Zij zullen via begeleiding, stages en opleiding extra kwalificaties kunnen verkrijgen, om daarna te kunnen uitstromen naar de arbeidsmarkt. Zoals ik daarnet al zei, werken heel wat jongeren in een tijdelijke job. De VDAB zal proberen om die jongeren via een duurzaamheidsstraject aan een duurzame job te helpen.

Dat zijn al drie elementen – IBO, stage, vormen van werkplekieren of werkinlevingsproject of tijdelijke jobs met duurzaamheidsstraject – om een betere doorstroming te krijgen. Het zijn drie elementen die versterkt worden of nieuwe elementen zijn. In samenspraak met de sociale partners zoeken we naar een mogelijkheid om de voorstellen van federaal minister Monica De Coninck maximaal in te passen in het Vlaams beleid.

De gehele werking van de VDAB beoogt in diverse acties zoals IBO, acties loopbaanakkoord enzovoort, prioritair de doorstroming naar knelpuntvacatures. Er komen bijkomende inspanningen om IBO te promoten. Daarnaast wordt werkplekieren, waarvan IBO een belangrijk onderdeel is, opgenomen in de sectorovereenkomsten.

De inhoudelijke evaluatie van de werk@teliers werd afgerond. Er zijn een zestal conclusies. Permanente monitoring blijft nodig om een optimale toeleidings- en opnamecapaciteit te garanderen. De projecten moeten beleidsmatig flexibeler opgesteld worden zodat sneller kan

worden ingespeeld op de invloed van de economische tendensen. Bij de inschatting van de noden van deze doelgroep moet rekening gehouden worden met de beperkte verplaatsingsradius van deze doelgroep. Het voorbereidende werk door de VDAB om een werkzoekende toe te leiden naar een werk@telier is intensief en ook de nazorg voor klanten die geen duurzaam werk vonden, verdient aandacht. De intake – door de uitvoerder – moet voldoende kwalitatief zijn en gematerialiseerd worden in duidelijke afspraken met de klant. De stage wordt goed beoordeeld en moet behouden blijven.

De huidige formule en de omvang van de bestaande werkateliers wordt niet behouden, maar wordt vervangen door de werkinlevingsprojecten. Vrijdag 28 september zijn deze werkinlevingsprojecten, in uitvoering van een VESOC-akkoord, goedgekeurd op een thematische commissie van het Europees Sociaal Fonds (ESF). De oproep is op 2 oktober gelanceerd en is te raadplegen op de website. De werkinlevingsprojecten richten zich op de 13 centrumsteden: Oostende, Brugge, Roeselare, Kortrijk, Gent, Sint-Niklaas, Aalst, Antwerpen, Mechelen, Turnhout, Leuven, Hasselt en Genk. Nog niet zo lang geleden is er een studie verschenen van IDEA Consult die zegt dat zelfs bij economische groei de problematiek, zeker van de uitstroom van ongekwalificeerde jongeren, in centrumsteden altijd merkkelijk hoger zal liggen dan elders. Vandaar de stedelijke aanpak die ook in het Loopbaanakkoord staat en waar de commissie in het verleden ook herhaaldelijk naar verwezen heeft. Mevrouw Peeters, jongeren uit de stadsregio's kunnen ook door de VDAB naar die projecten worden begeleid, als er nood aan is.

Enerzijds zijn er de reguliere instrumenten waar VDAB over beschikt, anderzijds is er het voorstel van de werkinlevingsprojecten. De projecten beogen 1275 ongekwalificeerde schoolverlaters een werkinleving te laten doen. De geografische spreiding van de aantallen is gebeurd op een analyse van de arbeidsmarktregisseur.

Het SERV-advies is besproken met de sociale partners. We zijn tegemoetgekomen aan de opmerkingen van de SERV. Daarom hebben de sociale partners het project na de wijzigingen die door hen werden gesuggereerd, goedgekeurd.

Om de jeugdwerkloosheid te doen dalen, doen we verschillende acties. Op 2 oktober werd de oproep voor werkinleving gepubliceerd. De opstart van de eerste trajecten is gepland voor begin 2013. Die maatregel is ten gronde besproken met de sociale partners, gaat nu naar de markt en wordt begin 2013 uitgevoerd.

Daarnaast zal de VDAB inzetten op IBO's in combinatie met jobhunting om jongeren aan het werk te krijgen. De methodiek jobhunting wordt ingezet om werkzoekenden die eventueel nog enkele competenties missen om voor een vacature in aanmerking te komen, via een IBO de vacature te laten invullen. Uiteraard hoort daarbij dan een plan om de ontbrekende competenties aan te leren via werkplekleren. Jobhunting voor mogelijke kandidaten voor knelpuntberoepen zal verder uitgebouwd worden in alle afdelingen van de VDAB. De duurzaamheidstrajecten richten zich op de werkzoekenden die ingeschreven zijn in de categorie 89 (werken via interim), en ontvangen vanaf september 2012 vacatures via de automatische matching. In de loop van november zullen er communicatiecampagnes opgestart worden. In deze communicatie naar de laaggeschoolde min-25-jarigen die gedurende zes maanden onafgebroken ingeschreven zijn als 'werkt via interim', zal de dienstverlening van de VDAB aan bod komen met focus op de mogelijkheden van de VDAB-website: arbeidsmarktinformatie, tips rond solliciteren, vacatures, beroepensfilmmpjes enzovoort.

Maar er is ook het element 'mijn loopbaan', waar we het in deze commissie later nog over zullen hebben, met het webleren en de online sollicitatiebegeleiding en het contact via de werkwinkel of via de servicelijn, om hen te helpen. Zo kunnen ze dankzij de ervaring van interim naar duurzame jobs stromen. Hierbij zal uiteraard de nadruk worden gelegd op het feit dat degenen die dat wensen, uitgenodigd zullen worden voor een gesprek om de mogelijkheden te bekijken om naar een duurzame job te stromen.

Voor de werkinlevingsprojecten wordt aan de hand van de ESF-oproep een beroep gedaan op organisaties die expertise hebben met betrekking tot de doelgroep en de inhoudelijke vereisten. U vraagt wie daarop zal intekenen. Het is nog even afwachten welke organisaties een dossier zullen indienen voor de werkinlevingsprojecten voor jongeren. De IBO voor jongeren en de duurzaamheidsprojecten worden uitgevoerd door de VDAB.

Wat de nazorgmodule betreft, dat is bij de werkinlevingsprojecten voor jongeren een van de modules die verplicht moet worden ingevuld. De trajecten duren één jaar, inclusief zes maanden nazorg. De duur kan na goedkeuring van de VDAB nog worden verlengd tot achttien maanden inclusief zes maanden nazorg.

Mevrouw Peeters en mijnheer Van Malderen, ik denk dat ik met deze elementen duidelijk heb aangegeven dat we inzake de jongerenwerkloosheid de koe bij de horens vatten. Dankzij de voorbereiding die we samen met de sociale partners hebben gedaan, kunnen we nu op kruissnelheid komen zodat de nieuwe maatregelen van kracht kunnen worden.

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Mevrouw Lydia Peeters: Minister, ik dank u voor uw uitgebreid antwoord. U zegt dat u met deze maatregelen de koe bij de horens zult vatten, dat u op kruissnelheid zult komen om de jongerenwerkloosheid weg te werken, maar ik betreur toch de beslissing die werd genomen.

Dat werk@teliers worden omgevormd tot werkinlevingsprojecten, daar heb ik geen problemen mee. We hebben de evaluatie gezien en de opmerkingen die de SERV gemaakt heeft. Ik wil hier wel opnieuw bij stellen dat zowel in de evaluatie die in het verleden werd gemaakt als in de bedenkingen die de SERV nu heeft meegegeven, staat dat de werk@teliers, die alleen golden voor Antwerpen, Gent en de Limburgse mijnstreek, net in de Limburgse mijnstreek heel goed scoorden. Van de 678 werkzoekenden die effectief gestart zijn, kon 65 procent werk krijgen in de Limburgse mijnstreek.

U zegt dat u niet langer inzet op die drie regio's. Gent en Antwerpen vallen niet uit de boot, de Limburgse mijnstreek wel. U zegt dan dat u zich zult focussen op de centrumsteden. Voor Limburg zal het Hasselt en Genk zijn, maar de Limburgse mijnstreek valt wel degelijk uit de boot. Ik refereer opnieuw aan het krantenartikel van 14 dagen geleden. Daaruit blijkt dat in de Noord-Limburgse mijnstreek de jeugdwerkloosheid zelfs met 30 procent gestegen is, en dus betreur ik de beslissing wel.

U stelt dat u zich focust op de centrumsteden, maar dat de stadsregio's er rond daar ook te rade kunnen gaan. Ik vind dat dit niet volledig in overeenstemming is met de conclusie die u maakte om te komen tot de werkinlevingsprojecten, want een van de zes aandachtspunten waarmee rekening moest worden gehouden, was juist de beperkte mobiliteitsradius of de beperkte verplaatsingsmodus van die jongeren. Voor een jongere die vandaag in de Limburgse mijnstreek woont of in Noord-Limburg, is het zeker niet evident om zich naar Genk of naar Hasselt te verplaatsen. Specifiek in onze regio is het openbaar vervoer sowieso al een heel heikel punt. Iedereen weet dat Noord-oost-Limburg is qua openbaar vervoer enorm stiefmoederlijk behandeld. Dat de jongeren uit onze regio zich naar Genk of Hasselt moeten verplaatsen om alsnog in aanmerking te komen, daar heb ik serieuze bedenkingen bij. Het zal niets oplossen.

Bovendien probeert u met de werkinlevingsprojecten die nu worden vooropgesteld ongeveer 1275 jongeren te bereiken, verspreid over heel Vlaanderen of over de dertien centrumsteden telkens met hun stadsregio's daarbij. Vroeger bereikten de werk@teliers 976 jongeren, dat zijn er maar een beetje minder, maar specifiek voor drie regio's: Antwerpen, Gent en de Limburgse mijnstreek. Ik twijfel er ten zeerste aan dat u met de maatregel die u nu voorstelt, op kruissnelheid zult komen om iets te doen aan de almaar stijgende werkloosheidscijfers bij jongeren. Ik heb serieuze bedenkingen. Ik hoop dat u gelijk zult krijgen, maar ik heb echt de indruk dat Limburg in zijn geheel, maar zeker de Limburgse mijnstreek, opnieuw

stiefmoederlijk behandeld wordt. Nochtans toonden de werkateliers juist aan dat ze voor Limburg heel goed gewerkt hebben.

De voorzitter: Minister Muylers heeft het woord.

Minister Philippe Muylers: Heel kort. U wekt de indruk dat er maar één maatregel is, ik heb vier extra maatregelen opgesomd, bovenop het klassieke werk. Ten eerste heb ik gezegd dat 1500 jongeren de kans zullen krijgen om een individuele beroepsopleiding te volgen of een stage of een vorm van werkprojectleren via de VDAB. Daar spreekt u niet over. Het gaat over meer dan de 1275 jongeren waarover we het daarna hadden.

Ik heb ook gezegd dat we zullen bekijken, en dat wordt op dit moment met de sociale partners besproken, hoe we de voorstellen van federaal minister De Coninck kunnen inpassen in het Vlaams beleid. Dat zou ook nog eens elementen van werkplekleren kunnen opleveren. Dan heb je ook nog de tijdelijke jobs. Ik verwacht niet dat u zegt dat we doortastend optreden, dat zou de eerste keer zijn. Maar met die vier maatregelen die ik naar voren heb gebracht, hebben we de koe stevig bij de horens gevat.

Mevrouw Lydia Peeters: Ik heb me inderdaad vooral gefocust op de werkinlevingsprojecten, waar u het cijfer 1275 op plakte. U hebt het ook over bijkomende maatregelen. Maar vandaag zitten in Limburg meer dan 9000 jongeren in de jeugdwerkloosheid. Als u zegt dat u in heel Vlaanderen voor 3000 jongeren trajecten opvoert, dan vrees ik dat dat niet zal volstaan.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van de heer Bart Van Malderen tot de heer Philippe Muylers, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de doorstroming vanuit de sociale economie - 13 (2012-2013)

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Voorzitter, minister, collega's, we hebben het hier al verschillende keren gehad over doorstroming. De eerste doorstroming is die van niet-werken naar werken. Sinds Vlaanderen bevoegd is voor arbeidsmarktbeleid hebben we een hele reeks instrumenten ontwikkeld. Bij de vorige vraag om uitleg is daarover een debat ontstaan. Het zijn gekende en succesvolle formules. We hebben de Vlaamse ondersteuningspremie (VOP), de 50+-premie, de individuele beroepsopleiding (IBO) in al haar vormen, en getuige het debatje van daarnet, is er ook wat beweging rond werkervaring.

Daarnaast zijn er ook mensen die vandaag aan de slag zijn in diverse vormen van de sociale economie. In de loop van diezelfde geschiedenis is de sociale economie ook bijzonder geëvolueerd. Vandaag is er een veelvoud aan initiatieven met elk een eigen werkvorm en specifieke eigenschappen. Er is een vraag om doorstroming te stimuleren. In vorige debatten werden twee pistes naar voren geschoven: het openstellen van de VOP voor het doorstromen van mensen met een arbeidshandicap uit de collectieve maatregelen sociale economie, en voor ouderen de 50+-premie openstellen bij doorstroom vanuit een collectieve maatregel sociale economie, zeg maar beschutte en lokale werkplaatsen en lokale diensteneconomie.

In het Vlaams regeerakkoord staat dat er een eenduidig kader voor de inschakeling van doelgroepen op de reguliere arbeidsmarkt moet komen. Dat is een allesomvattende definitie van het woord doorstroming. Dit individueel inschakelingsverhaal is een hefboom om de doorstroom uit de sociale economie te realiseren als een aantal voorwaarden zijn vervuld. Op die voorwaarden hebben we in deze commissie telkens gewezen. De doelgroepwerknemer moet klaar zijn voor doorstroom en heeft niet langer de hoge ondersteuning, maar ook de omkadering van de collectieve inschakeling nodig. Er moeten uiteraard vacatures zijn en de reguliere ondernemingen moeten de nodige ondersteuning kunnen krijgen om de

doorgestroomde werknemer uit de sociale economie in te schakelen. We blijven ervan uitgaan dat er een productieverlies is dat moet worden gecompenseerd. In het verleden werd dat de rugzak genoemd, die de werknemer die in het kader van een maatwerkbeleid uitstroomt naar de reguliere economie, kan meenemen vanuit de sociale economie.

Voor werknemers die geen ondersteuning (meer) nodig hebben, is er geen probleem. Voor werknemers die na evaluatie niet meer in aanmerking komen voor ondersteuning in het collectieve aanbod binnen de sociale economie, maar nood hebben aan een beperktere ondersteuning, blijft een individuele ondersteuning nodig.

Minister, wat is de stand van zaken van het doorstromingsverhaal vandaag? Welke doelgroepen ziet u al dan niet doorstromen uit de sociale economie en welke maatregelen zet u daartegenover? Hoe kunt u een rugzak, een kader voor de inschakeling van elk van die doelgroepen op de reguliere arbeidsmarkt, garanderen?

De voorzitter: De heer Laurys heeft het woord.

De heer Jan Laurys: Voorzitter, minister, collega's, ik sluit me aan bij deze vraag omdat ik dit ook al enkele keren ter sprake heb gebracht. Ik verwijs naar mijn vraag om uitleg van 23 juni vorig jaar. Ook bij de bespreking van de beleidsbrief hebben we daar herhaaldelijk naar verwezen.

In het najaar zal minister Van den Bossche het decreet Maatwerk aan het Vlaams Parlement voorleggen. Daarin zal die rugzak, de afstand tot de arbeidsmarkt, worden bepaald en de combinatie van vier maatregelen kunnen worden toegepast. Die maatregelen zullen ook kunnen worden gebruikt voor toeleiding. Minister, u had het over de afspraak met minister Van den Bossche over het project met vijf voltijdsequivalenten (vte's).

Minister, het is belangrijk dat u ook met uw gedeelte klaar bent, want anders ontstaat er een discriminatie net bij die groep die tewerkgesteld wil worden in het normale economische circuit. De situatie zou kunnen zijn dat op het eind van het jaar mensen wel kunnen doorstromen of een rugzak meekrijgen wanneer ze in een andere tewerkstelling in de sociale economie terecht komen, waar vijf vte's uit de doelgroep zullen aanwezig zijn, maar niet indien iemand in het normale economische circuit terecht komt, waar het gewoonlijk gaat over een individuele begeleiding.

Minister, wat is de stand van zaken, welke zijn de afspraken en wanneer zult u met die tewerkstellingsmaatregelen voor de individuele gevallen klaar zijn?

De voorzitter: Minister Muylers heeft het woord.

Minister Philippe Muylers: Voorzitter, mijnheer Van Malderen, u vraagt me wie zou moeten doorstromen. Idealiter – maar dat zult u ook wel vinden – zou iedereen moeten kunnen doorstromen vanuit die sociale economie naar de reguliere tewerkstelling. Ik besef echter wel dat dit in de huidige context een heel grote uitdaging is. De eerste stap wordt reeds gezet met het voorziene flankerend doorstromingsbeleid vanuit Sociale Economie. De heer Laurys heeft daar al op gewezen. Daarbij wordt een traject voorgesteld dat start met de periodieke evaluatie en bij een positieve inschatting van de doorstroomkansen dan wordt gevolgd door actieve jobhunting en een vacaturegerichte begeleide stage bij een reguliere werkgever. Bij die evaluatie zijn er een aantal belangrijke factoren in het meten van die doorstroomkansen.

Mijnheer Van Malderen, de factoren die u aanhaalt, zijn correct. Er is het kunnen functioneren in een reguliere omgeving, de aanwezigheid van een passende vacature en eventueel ook een passende individuele ondersteuningsmaatregel. Al die factoren in acht genomen, is het natuurlijk moeilijk om de doorstroomkansen van mensen, laat staan van groepen, los van hun context in te schatten. Net als minister Van den Bossche heb ik het in dezen over maatwerk.

Er werden een aantal maatregelen aangehaald. Het is eigenlijk de bedoeling dat wie van de sociale economie komt, vanuit die sociale economie kan gaan inspelen op de vandaag bestaande maatregelen. Om die doorstroom te faciliteren, bekijken we of we alle bestaande maatregelen, binnen de budgettaire marges en de tewerkstellingsmatrix, waar nodig kunnen bijsturen. Mijnheer Van Malderen, u hebt het concrete voorbeeld aangehaald van de regelgeving van de VOP en de tewerkstellingspremie 50+. Recent heeft mijn kabinet dat besproken met de sociale partners en minister Van den Bossche.

We zouden dit willen aanpassen, zodat die premies worden opengesteld voor doorstromers uit de sociale economie. We willen dus dat mensen die uit de sociale economie komen, gebruik kunnen maken van instrumenten zoals de VOP en de tewerkstellingspremie. Er zijn er echter ook andere. We kunnen ons ook afvragen of die mensen ook geen beroep zouden kunnen doen op de C-IBO of op de IBO. Al die elementen zijn we aan het bekijken, samen met het kabinet van minister Van den Bossche, zodat die mensen niet zouden worden beschouwd als mensen die al aan het werk zijn en daardoor geen beroep kunnen doen op die maatregelen. Dat alles moet een goede doorstroming mogelijk maken.

Dan is er natuurlijk nog de iets langere termijn. We gaan ervan uit dat we bij de verdere regionalisering van het arbeidsmarktbeleid ook budgettaire hefboomen kunnen krijgen om een complementariteit te kunnen realiseren, zowel qua doorstroom als qua instroom. Ook dat lijkt me een belangrijk aspect. Vandaag proberen we de maatregelen die in Vlaanderen bestaan, maximaal af te stemmen op wat minister Van den Bossche in de sociale economie doet, om de doorstroom daar maximaal te garanderen.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Minister, ik dank u voor uw antwoord, maar eerlijk gezegd ben ik niet heel veel wijzer geworden. Vandaag bestaan er inderdaad een aantal generieke instrumenten om toeleiding te organiseren. U hebt verwezen naar de methode van de jobhunting. Ik ben ook wel blij met de door u aangebrachte nuance. Dat u bijtreedt dat er mensen zijn die kunnen doorstromen, betekent impliciet ook dat anderen dat niet kunnen. Sommige mensen kunnen doorstromen als er niet alleen toeleiding, maar ook financiële ondersteuning is. We gaan er immers van uit dat er minstens tijdelijk, en voor sommigen wellicht continu, een productiviteitstekort is ten opzichte van andere werknemers.

U zegt alle bestaande maatregelen te zullen onderzoeken. Wat dat betreft, blijf ik natuurlijk enigszins op mijn honger. U houdt immers een slag om de arm. De logische vraag is dan: hoe zit het dan met dat onderzoek? Kunnen we daar meer zicht op krijgen? U zegt dat dit moet gebeuren binnen de budgettaire marge. Op zich begrijp ik dat wel, maar we hebben toch ook wel de Septemberverklaring gehoord. Betekent dit dat we verschuivingen zullen zien ter zake? Uit de Septemberverklaring heb ik begrepen dat het budget van Werk de dans ontspringt wat besparingen betreft, maar ook slechts deels. Waar het de dans ontspringt, is het benoemd, is het gekleurd. Wat betekent dat “binnen de budgettaire marges” precies?

Ik moet de heer Laurys volmondig bijtreeden: dit debat wordt dit najaar op scherp gesteld door het feit dat minister Van den Bossche een ontwerp van decreet Maatwerk zal voorleggen, zoals dat is afgesproken in het regeerakkoord en eigenlijk ook al werd voorbereid in een vorige legislatuur. De basis van de consensus die binnen de sector was gegroeid om te gaan naar een dergelijk decreet, was dat er ook een meting zou zijn van de afstand tot de arbeidsmarkt en een financiële vertaling daarvan. Dat zou concreet worden vertaald in dat zogenaamde ‘rugzakje’. Dat is de basis geweest waarop heel dat ontwerp van decreet verder is geëvolueerd tot het stadium van vandaag. In het ontwerp wordt de grens van vijf voltijdsequivalenten getrokken. Op zich lijkt dat me een zeer te verdedigen voorstel. Dat betekent echter wel dat er voor elke individuele maatregel net zozeer een antwoord moet komen. Op dat vlak blijf ik vandaag eigenlijk wat op mijn honger.

U hebt verwezen naar de staats hervorming. Die zal pas op het einde van deze legislatuur concreet op tafel komen. Ik verwijs in dat verband naar een vorige staats hervorming. Om dat volledig uit te rollen, met een volledige impact, zal er nog wel wat tijd nodig zijn. Ik hoop dat we niet zo lang zullen wachten om dit verhaal te schrijven. Nogmaals, dit najaar komt dit op scherp te staan door het ontwerp van decreet Maatwerk, dat al is ingediend in dit parlement. We zullen dat moeten bespreken. Minister Van den Bossche legt een ontwerp voor voor ieder project dat groter is dan vijf voltijdsequivalenten, maar de vraag zal aan haar worden gesteld wat we zullen doen met alle kleinere, alle individuele projecten. Minister, wat dat betreft, blijf ik eerlijk gezegd op mijn honger met het antwoord dat ik van u heb gekregen.

De voorzitter: De heer Laurys heeft het woord.

De heer Jan Laurys: Ik sluit mij aan bij de bedenking van de heer Van Malderen. Ik wacht inderdaad ook op de timing en op de realisatie van de tewerkstellingsmatrix.

Maar, zoals de heer Van Malderen zegt, is het natuurlijk ook zo dat wanneer die rugzak voor alle doelgroepen zal worden gegarandeerd, we waarschijnlijk het probleem krijgen dat de VDAB in de toekomst systematisch werkzoekenden zal screenen om die rugzak te bepalen en toe te kennen. Dat zal met zich meebrengen dat heel wat mensen zich bewust worden van bepaalde rechten. Dan komt de vraag naar de uitgaven, tenzij men met een systeem van gesloten enveloppen zal werken.

Als het om doorstroming gaat, zal dan de doelgroep die vanuit de werkzoekenden wordt gerekruteerd en een rugzak krijgt, niet de toegang wat blokkeren voor diegenen die vanuit de sociale economie zouden moeten doorstromen? Het gevaar bestaat namelijk dat zij minder zullen worden begeleid door medewerkers van de VDAB.

De voorzitter: Minister Muylers heeft het woord.

Minister Philippe Muylers: Ik denk dat het soms niet helemaal juist wordt begrepen.

De VOP-premie is een premie die op basis van indicering de productiviteitsverliezen juist goed moet maken. Om de twee jaar wordt die indicering geëvalueerd. De premie kan worden verhoogd of verlaagd. Het geld daarvoor werd effectief niet beperkt. De inschatting die wij hebben gemaakt op de bijkomende VOP-premies is bewaard gebleven. Ik denk dat het op de juiste manier werd aangepakt, ook budgettair.

Het maakt mij eigenlijk wat boos dat men zegt dat het gevrijwaard is. Ja, het is gevrijwaard vanuit de inschatting dat we meer mensen aan het werk willen krijgen en dat wie een arbeidsproductiviteitsverlies heeft effectief een premie kan krijgen. Dat is met indicering, met graden, stijging, daling, een tweejaarlijkse evaluatie, enzovoort. In augustus 2010 hebben we de vijfjaarlijkse evaluatie vervangen door een tweejaarlijkse evaluatie. Dat is beter omdat we dan korter op de bal kunnen spelen: als de premie na twee jaar niet meer nodig is, valt ze weg; als er na twee jaar meer nodig is, wordt ze verhoogd. Dat zijn volgens mij toch de blijvende premies waar u voor pleit, mijnheer Van Malderen.

Vanuit de doorstroming nemen wij de hinderpalen of de drempels weg die er zouden zijn om een beroep te kunnen doen op die VOP-premie. Als mensen bij de sociale economie geen beroep kunnen doen op de VOP-premie, wordt dat dan niet als een drempel beschouwd om nadien wel een beroep te kunnen doen op de VOP-premie.

Ik ben het er wel helemaal mee eens dat het op scherp komt te staan. Wij zijn voorbereid. We bekijken momenteel op welke manier die drempels kunnen worden weggenomen. Zo kunnen wij samen met minister Van den Bossche die doorstroming in de toekomst garanderen.

De voorzitter: De heer Laurys heeft het woord.

De heer Jan Laurys: Dat zal inderdaad wel gelden voor de VOP-premie. Voor de begeleiding op de werkvloer denk ik echter dat er nog een tandje moet worden bij gestoken, zeker in het normaal economische circuit.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van de heer Koen Van den Heuvel tot de heer Philippe Muylers, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de provinciale VDAB-jobbeurzen voor ingenieurs - 2285 (2011-2012)

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Voorzitter, minister, beste collega's, wij hebben het al vaak gehad over de problematiek van de knelpuntberoepen en over het STEM-actieplan (Science, Technology, Engineering and Mathematics) van de Vlaamse Regering. Als we naar een innovatieve economie willen gaan en dus willen inzetten op vernieuwing, moeten we voldoende mensen hebben om dat proces gestalte te geven. Wetenschapslui, maar zeker ook ingenieurs, spelen daar een belangrijke rol in. Ingenieurs staan al decennialang genoteerd als knelpuntprofiel.

Om werkzoekende ingenieurs in contact te brengen met geïnteresseerde bedrijven, heeft de VDAB het initiatief genomen om jobbeurzen specifiek voor ingenieurs te organiseren. Eind juni van dit jaar vonden in alle Vlaamse provincies jobbeurzen voor werkzoekende ingenieurs plaats. In het artikel dat hierover in Jobat verscheen, lezen we dat de VDAB hiervoor werkzoekende ingenieurs uit de regio aanschrijft, soms ook over de gewestgrenzen heen, en die samenbrengt met bedrijven.

Minister, hoe evalueert u dit nieuwe instrument? Welke werkpunten werden er vastgesteld? Zal dit instrument ook voor andere knelpuntprofielen sterker worden ingezet?

Wij hoorden alvast vanuit het veld dat het interessant zou kunnen zijn om ook rekening te houden met de diversiteit binnen de ingenieurspopulatie en vernamen dat er ook interesse zou zijn om sectorale jobbeurzen te organiseren. Verder werd de bedenking geopperd dat de VDAB ook omscholingsmogelijkheden zou kunnen aanbieden aan types ingenieurs die minder goed in de markt liggen. Vraag hierbij is echter wel of dergelijke omscholingsmogelijkheden door de private aanbieders al niet worden aangeboden.

Minister, hoe lag de opkomst onder de werkzoekende ingenieurs? Welk aandeel van de aangeschrevenen kwam ook effectief opdagen?

Hoe evalueert u de samenwerking over de gewestgrenzen heen in het kader van die jobbeurzen? Werden er in de grensregio's ook werkzoekenden van over de landsgrenzen uitgenodigd? Hoe was de opkomst?

Hoe reageerden de aanwezige bedrijven op dit initiatief? Heeft de VDAB zicht op het aantal effectief ingevulde vacatures? Welke werkpunten werden vastgesteld? Bent u van plan om in de toekomst ook jobbeurzen te organiseren die specifiek gelinkt zijn aan andere beroepsprofielen? Acht u het nodig om in bijkomende omscholingsmogelijkheden te voorzien voor bepaalde types van ingenieurs?

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: 'Ingenieur' is eigenlijk een heel generieke term. Is bij het afbakenen van de doelgroep in de evaluatie ingegaan op de verschillende achtergronden van mensen? Er ligt immers een wereld van verschil tussen een bio-ingenieur en een ingenieur burgerlijke bouwkunde. Ik ga ervan uit dat daarin gediversifieerd wordt. Op die manier kun je de noden naar scholing afleiden, waar de heer Van den Heuvel naar verwijst.

De voorzitter: De heer Laurys heeft het woord.

De heer Jan Laurys: Ik heb gelezen dat deelnemers vrij positief waren over de initiatieven. Het is wel vooral aanbodgestuurd, dus vanuit de ingenieurs die zijn afgestudeerd. Bestaat er ook een mogelijkheid om wat meer vraaggericht te werken? Kan er met andere woorden ook meer gericht rekening worden gehouden met openstaande vacatures?

De voorzitter: Minister Muylers heeft het woord.

Minister Philippe Muylers: Voorzitter, collega's, de jobbeurzen zijn mijns inziens een goed instrument binnen het vernieuwde knelpuntenbeleid van de VDAB om werkzoekenden sneller in contact te brengen met de werkgevers, om de matching te verbeteren en om de instroom in knelpuntberoepen gevoelig te verhogen.

Vooraf wordt zowel naar de vraag als naar het aanbod gevraagd, mijnheer Laurys. Men is gaan kijken naar het bestand van niet-werkende werkzoekenden. Daar werden 1332 werkzoekende ingenieurs uit geselecteerd. Na screening, waarbij ze gecontacteerd werden voor een gesprek, werd nagegaan of de expertise van die ingenieurs op een of andere manier overeenkwam met de jobs die zouden worden aangeboden. Er werd ook nagegaan of ze jobvooruitzichten hadden, want ook dan zouden ze nog kunnen wegvallen.

Breed geformuleerd komt het erop neer dat men vroeg of ze geïnteresseerd waren. Als ze niet geïnteresseerd waren, maar om slechte redenen, zou daar natuurlijk transmissie uit volgen. Maar de bedoeling was dus vooral om na te gaan of de profielen min of meer matchten en of ze nog werkzoekend waren. Die matching is dus uitdrukkelijk bekeken, mijnheer Laurys, om vraag en aanbod maximaal op elkaar af te stemmen.

Uiteindelijk bleek dat 584 werkzoekende ingenieurs, of 44 procent, in aanmerking kwamen voor de jobbeurs. 542 van die ingenieurs waren ook effectief aanwezig op de jobbeurs, wat een heel goed resultaat is voor een initiatief dat uiteindelijk toch vrij snel ineen is gezet.

Ik stel vast dat de samenwerking tussen de gewesten goed verlopen is, dankzij de interregionale teams. Vanuit Brussel en Wallonië werden kandidaten toegeleid naar de beurzen in West-Vlaanderen, Vlaams-Brabant en Limburg. Door het korte tijdsbestek waarin de jobbeurzen werden georganiseerd – dat is zeker nog een verbeterpunt – en door een tekort aan kandidaten met geschikte profielen, bleef de aanwezigheid van kandidaten uit de andere gewesten veeleer beperkt.

Om van de jobbeurs een succes te maken, werd ook het EURES-netwerk ingeschakeld. Voor de jobdate in Limburg werden werkzoekenden uit Nederland en Duitsland aangeschreven. 150 Nederlandse kandidaten werden aangeschreven, waarvan er 30 effectief aanwezig waren. Vanuit Duitsland waren 3 kandidaten aanwezig.

Uit de kwalitatieve bevraging na de jobbeurs besluit ik dat de aanwezige werkgevers de jobbeurs over het algemeen een zinvol initiatief vonden. De meeste deelnemende bedrijven hebben interessante kandidaten ontmoet met wie nu verdere gesprekken worden gevoerd. De meeste bedrijven hebben bovendien aangegeven een volgende keer graag opnieuw deel te nemen aan dergelijke initiatieven.

De VDAB maakt vandaag geen algemeen zicht op het aantal effectief ingevulde vacatures, want dat is heel moeilijk. Voor elke vacature wordt wel in de algemene vacaturebank geregistreerd of ze nog openstaat of niet, maar of dat dan een gevolg is van de jobbeurs, kan niet met zekerheid gezegd worden.

Werkgevers signaleerden dat de communicatie over het initiatief wel vroeger mocht gebeuren. Dat zal in de toekomst zeker ook gebeuren. Een andere bedenking was dat een grotere locatie wenselijk is, zodat alle betrokkenen toch wat meer privacy hebben. Verder werd gesuggereerd om ook met ontslag bedreigde ingenieurs en studenten aan te schrijven om de kwaliteit en de kwantiteit van de kandidaten te verhogen.

Werkzoekenden suggereerden om in de toekomst de jobbeurs niet vlak voor de zomervakantie in te plannen, omdat zij langer moeten wachten op feedback en bedrijven in

die periode minder aanwerven. De VDAB zal in de toekomst bij de organisatie van soortgelijke initiatieven rekening houden met de aanbevelingen van zowel de ondernemingen als de werkzoekenden.

Ondanks die werkpunten stel ik tevreden vast dat zowel de aanwezige werkgevers als werkzoekenden de organisatie van de jobbeurzen globaal genomen positief evalueerden. Beide vonden het positief dat het evenement een duidelijke focus had op ingenieursberoepen en apprecieerden de kleine schaal van de provinciale jobbeurzen. Het gehanteerde concept kan en zal ook worden toegepast op andere profielen en sectoren. We hebben dit trouwens in het verleden ook al gedaan. De VDAB heeft meegewerkt aan de Jobbeurs, georganiseerd door Voka te Zaventem op 24 maart, voor de tewerkstelling in en rond de luchthaven. Op 10 mei vond er, in samenwerking met Actiris, een jobbeurs voor de social profit plaats op de Heizel te Brussel. Het was een succesvol initiatief voor ingenieurs, maar het kan ook voor andere knelpuntberoepen. Het klopt dat er voor bepaalde types ingenieurs nood is aan een bij- of omscholing. Er bestaat reeds een degelijk aanbod, maar zo'n jobbeurs kan ook aantonen waar er een tekort is en hoe het verder kan worden opgevuld. Dit alles zal deel uitmaken van verdere gesprekken tussen de VDAB en de ingenieurs.

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Minister, ik dank u voor uw antwoord.

Het is belangrijk dat men, ook de VDAB, meer gericht handelt. In een arbeidsmarkt met knelpuntberoepen moeten we zeer doelgericht optreden. Dit is daar een voorbeeld van. Ik ben blij dat men ook voor andere knelpuntprofielen zulke initiatieven wil nemen.

Collega Van Malderen heeft het ook aangehaald. Ik denk dat het goed is om voor oudere ingenieurs die al een carrière achter de rug hebben – en dat is de bredere problematiek van de 45- en 50-jarigen –, een andere markt aan te boren waar de toeleiding natuurlijk gemakkelijker verloopt dan bij andere profielen. We moeten ervoor zorgen dat ze de juiste herscholing kunnen aanbieden.

Door de crisis in de Zuid-Europese landen zijn heel wat jonge ingenieurs en hoogopgeleiden Duits aan het studeren om naar de sterke Duitse economie te komen. Speelt de VDAB hierop in zodat hoogopgeleide Zuid-Europeanen ook naar Vlaanderen kunnen komen?

Minister Philippe Muylers: De VDAB heeft in het verleden al contacten met de Kamers van Koophandel in Spanje en Portugal gehad. Er is ook al een ingenieursjobbeurs in Portugal geweest. In de mate dat er vraag is vanuit bedrijven naar bepaalde beroepen, kan dat in de toekomst zeker worden voortgezet. De contacten zijn er. De juiste methode is om er een en-verhaal van te maken: er zijn werkzoekende ingenieurs hier en er kunnen er, zo nodig, uit het buitenland komen. Er is het nadeel dat de economie een beetje stilvalt, evenals aanwervingen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Sabine Poleyn tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de plaats van het promoten van technische beroepen en opleidingen in het Actieplan Wetenschapscommunicatie - 2267 (2011-2012)

De voorzitter: Mevrouw Poleyn heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyn: Voorzitter, minister, collega's, bij de bespreking van het beleidsplan Wetenschapscommunicatie in het parlement op 18 april 2012 zei uw

medewerkster namens u dat een communicatiebureau een communicatieplan zou opstellen, en dit voor maximaal 225.000 euro.

Uit haar toelichting begreep ik dat dit drie opdrachten inhield. Vooreerst is er het opstellen van een marketing- en communicatiestrategie en een marketing- en communicatieplan voor wetenschap, technologie en innovatie. Daarnaast moet het een evaluatiekader maken en ten slotte zal er gezorgd worden voor een eenvormige vormgeving van alle communicatieacties.

Uit dezelfde bespreking bleek dat de beleidsdomeinen Onderwijs en Wetenschapscommunicatie nog samen zouden bekijken welke budgetten specifiek zouden dienen voor de implementatie van het STEM-actieplan (Science, Technology, Engineering and Mathematics).

U weet dat we dit actieplan heel belangrijk vinden, ik moet de hele problematiek niet schetsen, vandaar dat ik u direct mijn vragen stel.

Wat is de stand van zaken van het communicatieplan van het beleidsplan Wetenschapscommunicatie? Welke marketing- en communicatiestrategie heeft het bureau voorgesteld? Welk evaluatiekader heeft het voorgesteld? Kan het ook gebruikt worden voor de initiatieven die zijn opgesomd in de bijlage van het STEM-actieplan? Welk voorstel tot eenvormige vormgeving werd geformuleerd? Welk bureau werd aangesteld en via welke procedure? Hoeveel heeft dit gekost? Ik had er in de schriftelijke versie van deze vraag ook “graag per opdracht” bij geschreven omdat ik u eerst een schriftelijke vraag wou stellen, u ziet wel welke informatie u kunt geven.

Welke acties werken effectief aan de promotie en verbetering van het imago van technische beroepen en opleidingen?

Wat is het resultaat van de bespreking met Onderwijs wat betreft de middelen die vrijgemaakt worden voor de implementatie van het STEM-actieplan?

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Voorzitter, minister, ik wil me graag kort aansluiten bij deze vraag over het STEM-actieplan. We hebben dinsdag een discussie gehad over het STEM-platform. De minister zei dat het platform op de korte termijn van twee weken, met afronding eind oktober, zal zijn opgericht. Uit de staten-generaal van eind april is duidelijk gebleken dat heel wat actoren erop wachten, vooral om de versnippering aan te pakken en om met een duidelijke strategie te kunnen werken.

Zoals mevrouw Poleyn terecht opmerkte, is wetenschapscommunicatie daar een onderdeel van. De middelen zijn budgettair beperkt. Het is aangewezen dat u samen met minister Smet de juiste toon vindt om de juiste prioriteiten te stellen en dat u wellicht ook een stukje van uw budget inzet om dat STEM-actieplan, dat toch een plan is van de hele Vlaamse Regering, niet alleen op papier mooi te laten ogen, maar ook in de werkelijkheid tot zijn recht te laten komen. Er moeten voldoende budgettaire consequenties aan gekoppeld worden en voldoende prioriteit aan worden gegeven. Ik hoop dat ook daaraan voldoende aandacht wordt besteed via het budget van Wetenschapscommunicatie.

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Voorzitter, mevrouw Poleyn, inzoomend op uw vragen, geef ik u eerst een stand van zaken van de marketing- en communicatiestrategie die het bureau heeft voorgesteld. In eerste instantie is het uiteraard de bedoeling om te werken aan de attitude ten aanzien van wetenschap, technologie en innovatie om op die manier ook onrechtstreeks de kennis te verhogen en het gedrag bij te sturen.

Het bijsturen van die attitude zal op drie verschillende niveaus en manieren gebeuren, namelijk op het cognitieve niveau, het affectieve niveau en het gedragsniveau. Ik geef u eerst even de theorie, want daar hebt u naar gevraagd. Op het cognitieve niveau is het onze intentie

om de attitude ten aanzien van wetenschap, technologie en innovatie te verhogen door de bekendheid van wetenschap, technologie en innovatie ‘an sich’ te verhogen en door de bekendheid van bepaalde kenmerken en karakteristieken van wetenschap, technologie en innovatie te verhogen. Op het affectieve niveau is het dan weer onze intentie om de emotionele relatie ten aanzien van wetenschap, technologie en innovatie te verbeteren en te optimaliseren. Hier wordt met andere woorden gewerkt aan de ‘geliefdheid’ van wetenschap, technologie en innovatie. Inzake het gedrag is het de bedoeling om de attitude ten aanzien van wetenschap, technologie en innovatie te verbeteren door in te spelen op ervaring en belevenissen. Participatie staat hier centraal.

In termen van positionering zijn de drie subbegrippen ‘wetenschap’, ‘technologie’ en ‘innovatie’ afzonderlijk elk even belangrijk, maar ze vormen evenzeer één geheel in de context van dit project. Bovendien kan er nog een extra dimensie aan toegevoegd worden, namelijk ‘creatief ondernemerschap’. Wetenschap, technologie, innovatie en creatief ondernemerschap worden zo als vier kernbegrippen gecombineerd tot één geïntegreerd verhaal voor een groter maatschappelijk draagvlak.

Het toevoegen van ‘creatief ondernemerschap’ aan wetenschap, technologie en innovatie is ook een verrijking, aangezien het wetenschap, technologie en innovatie als een geheel dichterbij de leefwereld van de Vlaming plaatst. Het maakt wetenschap, technologie en innovatie tastbaarder en dus ook makkelijker toegankelijk. Het zal daarom ook toelaten om de maatschappelijke relevantie en het draagvlak te verhogen en te vergroten. Daarom worden deze vier begrippen gecombineerd in de communicatie in een onderschrift ‘wetenschap, technologie, creativiteit en innovatie’, dat is dus de baseline. Gecombineerd vormen deze vier begrippen een goede manier om de cultuur van wetenschap en innovatie te stimuleren.

De manier waarop deze begrippen afzonderlijk en ook als een geheel zullen worden gepositioneerd, werd samen met een grote groep van wetenschaps-, technologie- en innovatieactoren bepaald aan de hand van de Morris Matrix methodologie. Er werden drie centrale menselijke drijfveren geïdentificeerd: parenting, curiosity en tribalism. Die drie centrale drijfveren kunnen samen met de positionering van wetenschap, technologie, creativiteit en innovatie worden vertaald in één centrale belofte – nu wordt het een beetje concreter – of essentie voor wetenschap, technologie en innovatie, namelijk vooruitgang.

Wetenschap, technologie en innovatie staan voor vooruitgang. Ze maken ons leven beter, zowel persoonlijk – in de carrière, job, persoonlijke ontwikkeling – als maatschappelijk – wetenschap, technologie en innovatie staan voor de vooruitgang van onze beschaving. Deze centrale belofte vertaalt zich op zijn beurt naar drie verschillende niveaus. Op het macroniveau staan wetenschap, technologie en innovatie voor de kwaliteit van het leven, voor welvaart en welzijn en voor beschaving op verschillende domeinen zoals mobiliteit, gezondheid, economie, duurzaamheid en milieu. Op het microniveau zullen wetenschap, technologie en innovatie zorgen voor persoonlijke vooruitgang en persoonlijke ontwikkeling op het vlak van carrière en duurzame groei van bedrijven. Op het mesoniveau – dat betekent tussen maatschappij en individu – bevinden zich de instellingen en actoren. Voor hen betekent deze belofte een verruiming van het netwerk, wat tot een sterkere invloed zal leiden.

Dat is een theoretische benadering. Belangrijk om te onthouden is dat we voor die vier begrippen gaan. Voor de baseline, het gevoel dat we willen oproepen, is de link met vooruitgang belangrijk. Nu moet dat natuurlijk verder worden vertaald.

Voor elk van de doelgroepen – ik som ze op: kleuters, 6 tot 12-jarigen, 13 tot 18-jarigen, studenten wetenschap, leerkrachten, kmo's, werknemers- en werkgeversorganisaties, middenveld, kansengroepen en de toptalenten – werden afzonderlijke boodschappen gedefinieerd, zodat we de doelgroep specifiek in het hart kunnen benaderen. Bij het verder uitrollen van de communicatie worden de volgende strategische uitgangspunten gevolgd. Die vloeien voort uit de evaluatie, de resource analysis, die destijds is gedaan. We vertrekken vanuit de gebruiker, niet vanuit de organisaties. Dat is belangrijk, want we hebben heel veel

organisaties en elke organisatie wil natuurlijk verder blijven werken. Daar is geen enkel probleem mee, maar we vertrekken voor de benadering van wat ze gaan doen vanuit de gebruiker.

We kiezen voor consistentie en focus. We hebben op dit moment een heel versnipperd landschap. Er zijn veel initiatieven die allemaal goedbedoeld zijn, maar die te weinig impact op zichzelf hebben. Daarom gaan we nu voor consistentie en focus.

We vergroten het draagvlak en intensifiëren de betrokkenheid ten aanzien van wetenschap, technologie en innovatie. We maken het concreter, tastbaarder en identificeerbaar, omdat de begrippen wetenschap, technologie en innovatie heel algemeen zijn en niet altijd meteen de mensen bereiken. We willen in de projecten ook maximale participatie nastreven.

De communicatiestrategie vertrekt dus vanuit het creëren van een positieve attitudeverandering of een beweging. We willen als het ware een wetenschaps-, technologie- en innovatiebeweging bij de Vlaming teweegbrengen. Dit is nodig om toch de cultuur van wetenschap, technologie en innovatie in Vlaanderen te vergroten en om de participatie te verhogen.

De communicatie zal bestaan uit een combinatie van push- en pull-aanpak. De push-aanpak: we communiceren op centraal niveau het aanbod van wetenschap, technologie en innovatie via de netwerkorganisaties tot bij de kerndoelgroepen. De pull-aanpak: via mediacampagnes de doelgroepen vertrouwd maken met en warm maken voor wetenschap, technologie en innovatie, en zo worden ze naar de verschillende concrete initiatieven van de verschillende actoren getrokken.

De volledige strategie, die ik theoretisch en bondig heb samengevat, werd voorgelegd aan de Vlaamse Regering op 29 juni 2012 in gemeenschappelijk overleg met minister Smet en mezelf.

Hoe gaan we verder werken? Het communicatiebureau werkte al een voorstel uit voor een evaluatiekader voor deze campagne. Bij de actoren wordt voorgesteld een evaluatie te maken van de campagne aan de hand van een kwalitatief onderzoek en een communicatieaudit. Inzake het kwalitatief onderzoek wordt voorgesteld om twee maanden na de eerste campagnegolf een aantal focusgroepen met actoren te organiseren. De bedoeling is om dit jaarlijks te herhalen.

Het objectief van deze focusgroepen is om na te gaan hoe de actoren de nieuwe te bereiken visuele identiteit en overkoepelende campagne ervaren. Er wordt voorgesteld om daarbij vragen te stellen over het gebruik van het logo en de slagzin, over de ervaringen met het effect van de campagne. Dat is het kwalitatieve luik.

De aanvullende communicatieaudit kan worden ingepland in de eerste helft van 2013. De actoren dienen immers eerst voldoende tijd te krijgen om de visuele identiteit te implementeren in hun communicatie. Een selectie van de communicatie-uitingen van de actoren – online en offline – kan worden gemaakt, evenals een screening hiervan op het gebruik van de visuele identiteit en boodschap, de aanwezigheid en manier van integratie in de campagne op verschillende vlakken zoals procentuele aanwezigheid in de dragers, grootte, integratie in de communicatie enzovoort.

Bij het grote publiek wordt nagegaan in welke mate de campagne werd opgemerkt en welke boodschappen werden onthouden. Daarnaast wordt gepolst welke attitude en gedragsverandering zijn verkregen ten aanzien van wetenschap, technologie en innovatie. Het bureau stelt daarom voor deze parameters via een kwantitatieve online enquête te meten met een representatieve steekproef van Vlamingen. Er wordt gedacht aan een 500-tal Vlamingen.

De eerste meting zou worden gepland na de eerste fase van de campagne en het bureau stelt voor om dit jaarlijks te herhalen. Op deze manier wordt gemeten hoe de kennis en perceptie evolueert. De steekproef dient voldoende groot te zijn, opdat eveneens kan worden geëvalueerd hoe de campagne scoort bij de specifieke doelgroepen die we hebben opgelijst,

en bij bepaalde subdoelgroepen zoals de verschillende leeftijdscategorieën jongens, meisjes, ouderen en laaggeschoolden.

Daarnaast zullen een aantal parameters door de reguliere rapporteringskanalen kunnen worden opgevolgd. De diverse actoren moeten immers ook rapporteren wat zij doen: het aantal Facebooklikes, het aantal deelnemers aan evenementen en wedstrijden, de Vlaamse Wetenschapsweek, de Dag van de Wetenschap enzovoort.

We spitsen ons nu eigenlijk toe op de beeldcampagne, nog niet op de acties en evenementen. In de beeldcampagne is de centrale belofte van vooruitgang vertaald in een herkenbaar en wervend symbool voor alle doelgroepen: een pijl. Dat is een zeer universeel symbool, dat toch wel een duidelijke richting aangeeft. Die pijl wordt dan gecombineerd met de baseline Richting Morgen. Dat is dan ook een onmiskenbare oproep aan iedereen om de richting in te slaan van wetenschap, technologie en innovatie, of om deel uit te maken van die beweging. Het symbool kan bovendien op heel diverse manieren worden afgebeeld. Ongeacht de functie van de boodschap, het doelpubliek of de drager kan het steeds worden ingezet om de mensen uiteindelijk de juiste richting aan te wijzen.

Zoals aangegeven, bevat het onderschrift de vier kernbegrippen: wetenschap, technologie, creativiteit en innovatie. De basiskleuren voor het logo zijn geel en donkerblauw. Het logo moet dus ook worden gebruikt in die basiskleuren.

In het kader van die beeldcampagne werd er ondertussen een toolbox met een werkboek ontwikkeld door het bureau Think BBDO, dat de actoren moet helpen om dit merk op een uniforme wijze te gebruiken. Dat bureau werd aangesteld na een onderhandelingsprocedure met voorafgaande bekendmaking. Flanders Technology International vzw (F.T.I.) heeft deze opdracht gecoördineerd.

De opdracht was een samengestelde opdracht bestaande uit een opdracht tegen forfaitaire prijs en een bestellingsopdracht tegen eenheidsprijzen. De opdracht tegen forfaitaire prijs bestond uit twee deelopdrachten, namelijk een marketingonderdeel en een creatief onderdeel. Deze twee deelopdrachten werden gegund voor een forfaitaire prijs van 113.766 euro, btw inbegrepen. Ze werden nog niet volledig opgeleverd en zijn dus ook nog niet uitbetaald. De bestellingsopdracht tegen eenheidsprijzen behelst bestellingen in het kader van de derde deelopdracht, de lancering van de communicatiecampagne. Er werden ondertussen wel al bestellingen geplaatst voor een bedrag van 100.000 euro voor deze deelopdracht. Die opdrachten lopen ook nog, dus ze zijn ook nog niet uitbetaald.

De communicatie- en marketingstrategie zoals die nu voorligt, is een overkoepelende strategie om zowel bestaande acties en initiatieven te integreren en te verbeteren als nieuwe acties en initiatieven te initiëren. In de beeldcampagne die zal worden opgestart in het najaar, zullen drie rolmodellen aan bod komen. Een van die rolmodellen is een innovatieve ondernemer met echt technische roots en bagage. De communicatie-initiatieven die vermeld staan in het plan zijn veeleer acties die een breed spectrum van het actiedomein bestrijken, maar waarbij er ook aandacht is voor technische beroepen en opleidingen, zoals de Dag van de Wetenschap, de Dag van de Technologie en het Festival van de Creativiteit.

Het communicatiebureau heeft ook tien toolboxbeelden gecreëerd, die vrij kunnen worden gebruikt door de actoren. Het was niet de bedoeling om met deze beelden een representatief overzicht te geven van welke mensen er allemaal actief zijn in wetenschap, technologie en innovatie. Het zijn veeleer beelden die wat enthousiasme zouden moeten creëren. Niettemin werd er ook wel een beeld gemaakt specifiek met betrekking tot een technisch beroep, namelijk dat van lasser. De meeste projecten en actoren qua wetenschapscommunicatie richten zich ook allemaal op verschillende doelgroepen en doelstellingen.

In specifieke acties en initiatieven wordt er gefocust op technische beroepen en opleidingen. Ik denk hierbij in eerste instantie aan Technopolis, met hun educatieve aanpak qua techniek, workshops, doedagen voor leerkrachten kleuter- en basisonderwijs over wetenschap en

techniek en TOP-dagen voor technieklerkrachten van de eerste graad van het secundair onderwijs en laatstejaarsstudenten van de lerarenopleidingen. Ik denk ook aan het project 'De wereld aan je voeten', dat in 2011-2012 werd uitgevoerd door de Koninklijke Vlaamse Ingenieursvereniging (KVIV). In het projectonderdeel van de bedrijfsbezoeken gebeurt ondertussen 40 procent van de contacten in aanwezigheid van leerlingen uit tso-richtingen. De kerntalententest, een test die werd ontwikkeld in het kader van dit project, wordt voor meer dan 40 procent ingevuld door studenten die een studierichting volgen in het tso.

De Roger Van Overstraeten Society vzw heeft als missie zowel bij jongeren als bij het grote publiek de interesse voor wetenschap en techniek, en in het bijzonder voor ICT, maar ook voor micro- en nanotechnologie, op te wekken en te vergroten, maar ook – en dat is toch wel belangrijk – de maatschappelijke relevantie van deze domeinen duidelijk te maken. Daarvoor heeft de vzw een innovatief educatief aanbod ontwikkeld, waarmee een doorlopende leerlijn van 2,5 tot 22 jaar wordt opgebouwd. In samenwerking met de pedagogische begeleiding biedt ze eveneens een intensieve training en opvolging voor leerkrachten aan. Meer gerichte acties zijn ook terug te vinden in het beleidsdomein Onderwijs. Ik denk dan aan de regionale technologische centra (RTC's).

Wat is het resultaat van de bespreking met Onderwijs? Er zijn de middelen die worden vrijgemaakt voor de implementatie van het STEM-actieplan, dat zich vooral richt op de instroom naar die richtingen. Er was een overlapping bij de vertegenwoordigers uit de stuurgroep die het communicatie- en marketingplan heeft opgevolgd – ook Onderwijs en het Departement Economie, Wetenschap en Innovatie (EWI) waren daarbij betrokken – en de stuurgroep die het STEM-actieplan verder opvolgde. Doordat we mensen in de twee werkgroepen hadden, hebben we ervoor kunnen zorgen dat de beide plannen zo veel mogelijk op elkaar waren afgestemd en worden geïntegreerd. Momenteel maakt de STEM-stuurgroep nu eerst werk van het oprichten en installeren van het platform dat het STEM-actieplan verder zal uitwerken.

Zoals ook reeds gezegd, is mijn standpunt ter zake duidelijk: het actieplan is in eerste instantie een plan dat wordt getrokken door mijn collega van Onderwijs en dat past binnen de algemene aanpak en binnen het algemene marketingplan dat we samen hebben opgemaakt. Ik heb dit plan daarom ook opgenomen in het Actieplan Wetenschapscommunicatie. Het heeft immers als specifieke doelstelling de instroom te vergroten. De diverse doelstellingen ervan maakten al onderdeel uit van dat beleidsplan. Aangezien Onderwijs bezig is met dat STEM-actieplan en volledig focust op de instroom, hebben wij beslist niets te doen ter zake. We integreren dat actieplan volledig in onze totaalaanpak, die ook andere doelgroepen en andere doelstellingen heeft. We zorgen ervoor dat er een volledige integratie is, dat er geen doublure is.

We zullen op die manier verder werken. We hebben daarover een goed overleg met minister Smet. Hij coördineert en trekt verder het STEM-actieplan. Wij zorgen voor de afstemming. We richten ons verder op de andere doelstellingen qua wetenschapscommunicatie, zoals die met betrekking tot de algemene cultuur, tot een aantal doelgroepen en tot de communicatie tussen wetenschappers en de samenleving.

Wij hebben nog heel wat werk voor de boeg. We starten de campagne na de gemeenteraadsverkiezingen. De beeldcampagne is maar één onderdeel van het geheel. Belangrijk zal nu zijn om met alle actoren, die de voorbije jaren acties hebben ontwikkeld, te kijken hoe de werking beter afgestemd kan worden op het plan. Daarmee zijn we nu bezig, samen met EWI. We nodigen de actoren uit om duidelijk te zeggen op welke doelgroep en doelstelling zij gaan focussen binnen het totale kader. En zo proberen we te zorgen dat er een continuïteit is van de kennis die bij de actoren aanwezig is en tegelijk nodigen we alle actoren uit om zich in te schrijven in het globale plan, zodat elke actie een hefboom kan zijn voor de totale campagne en ook de acties van de andere actoren zal bevruchten.

Dat is een belangrijke uitdaging. We kiezen voor een pad van geleidelijkheid. We willen geen breuk met de mensen die in het verleden al heel veel hebben gedaan. Er moet continuïteit zijn

in de werking, maar toch proberen we een grotere impact te creëren door ons allemaal samen in te passen in het globale plan. Dat werk is nu bezig. De Dag van de Wetenschap en de beheersovereenkomst van Technopolis, die ook vernieuwd moet worden, zijn twee voorbeelden waarbij we proberen daarop maximaal in te spelen.

Mevrouw Sabine Poleyn: Minister, ik wil u danken voor uw zeer uitgebreid antwoord. Ik ben blij om eens te horen wat de theoretische achtergrond is, zoals de drie aspecten van de attitudeverandering. Dat is allemaal goed. Ook is het goed om de doelgroepen te bekijken.

Ik heb de pijl al gezien te velde. Het is positief dat er één logo is en dat gevraagd wordt aan alle initiatiefnemers die iets doen in verband met de vier aspecten om dat te gebruiken en zo elkaar te versterken. Ik begrijp dat er een bredere campagne komt in verschillende fasen. Het is mij nog niet duidelijk of dat effectief voor al die verschillende doelgroepen een beeldcampagne wordt. Gaat u bijvoorbeeld de pijl integreren in het bestaande aanbod van Technopolis? Moeten we meer verwachten of niet? Wordt telkens een doelgroep via een specifieke mediacampagne aangesproken of wordt wat al bestond anders ingekleurd?

U geeft nieuwe acties aan. We hebben dinsdag inderdaad met minister Smet gesproken. Ik had toen gevraagd of het idee dat in het STEM-actieplan stond om de VRT te vragen om bijvoorbeeld jongeren elke week een ander technisch beroep te laten doen, wat ik een zeer uitdagende job vond, nog blijft bestaan en welke andere communicatieacties er komen. Minister Smet sprak van een initiatief in de sociale media en het Duitse filmpje, waar hij al eens over gesproken had. Dat heeft hij gekocht en wil hij verspreiden op televisie. Dat vind ik ook interessant, maar wordt dat afgestemd met uw pijl en deze campagne?

Minister, u geeft duidelijk aan dat u alle actoren wilt aanspreken. Er is nood aan zo'n platform, waar zij elkaar gemakkelijk kunnen vinden. Hun acties moeten worden geïntegreerd in dit plan, maar heel veel actoren hebben vooral educatieve of concrete doe-acties. Bedoelt u het als een inhoudelijke vraag aan die actoren, of vraagt u gewoon om de pijl te gebruiken?

De heer Koen Van den Heuvel: Dank u voor uw antwoord, minister. De afstemming tussen u en minister Smet is normaal, vanzelfsprekend eigenlijk. Ik stel me toch vragen bij het budget. Minister Smet zegt altijd dat het niet evident is om daarvoor voldoende middelen vrij te maken op het onderwijsbudget. Mevrouw Poleyn verwijst naar de wetenschapscommunicatie, waarvoor wel een aantal miljoenen euro's zijn uitgetrokken. Hoe zit de afstemming daarvoor?

Minister Ingrid Lieten: U bent de pleitbezorger van minister Smet om bij mij geld te komen vragen. (*Gelach*)

De heer Koen Van den Heuvel: Nee nee, maar het gaat over een project van de Vlaamse Regering, die hetzelfde doel heeft. Het is goed dat de beperkte budgettaire middelen op een efficiënte manier worden ingezet en niet versnipperd raken over minder belangrijke projecten.

Minister Ingrid Lieten: We hebben nu met de stuurgroep, die gehost was door Technopolis en waarbij Onderwijs en EWI betrokken waren, een marketing- en communicatieplan opgemaakt. Dat is goedgekeurd door minister Smet en door mij. Dat is een kader. Om dat marketing- en communicatieplan uit te voeren, heb je verschillende acties nodig. Eén actie is de beeldcampagne, die de baseline of de pijl bij het brede publiek bekendmaakt. Wij hopen dat alle actoren die mee opnemen. Die actie coördineren wij, wij geven er de middelen voor en we gaan starten binnenkort in het najaar. We hebben gewacht tot na de verkiezingen.

Om de marketing en communicatie in de praktijk te brengen, zijn nog andere acties nodig. Het gaat dan om doelgroepacties, meer gerichte acties, evenementen en activiteiten. Er zijn al heel wat evenementen en activiteiten die door de verschillende actoren worden uitgevoerd. Ik verwijs dan naar de sterrenwachten, de universiteiten, vzw's enzovoort. Nu is het de bedoeling dat die actoren ons op basis van hun expertise duidelijk maken welk onderdeel van

het marketing- en communicatieplan zij willen uitvoeren, welke doelgroep zij willen benaderen en welk resultaat zij willen behalen. Op die manier willen we hun de kans geven om zich te transformeren in de richting van de totale aanpak en willen we de acties op elkaar afstemmen. Uiteraard moeten zij hetzelfde logo en beeldverhaal dragen. Belangrijker is echter de inhoudelijke afstemming. Op basis van alle acties die de partners ondernemen, kunnen we de matrix maken en nagaan of we alle doelgroepen hebben bereikt en waar de missing links zijn. We kunnen de partners dan vragen om daarop in te zoomen.

We zullen proberen om de middelen waarover minister Smet en ikzelf beschikken, zo goed mogelijk in te zetten in functie van het plan dat we samen hebben opgemaakt. Gezien de budgettaire ruimte in 2013 is het ook belangrijk om de bestaande middelen voor wetenschapscommunicatie zo goed mogelijk in te zetten en daar zo veel mogelijk impact mee te genereren. Wanneer er opnieuw wat meer budgettaire ruimte is, kunnen we nagaan of er nog bijkomende middelen kunnen worden vrijgemaakt. We hebben een niet onaanzienlijk budget, dat nu wordt besteed maar waar we te weinig impact mee genereren omdat het te versplinterd is. De verschillende projecten staan een beetje naast elkaar en versterken elkaar dus niet. Het is de bedoeling van onze huidige aanpak om de expertise van de verschillende actoren te waarderen en met hen nog meer de focus te leggen op de verschillende doelstellingen en doelgroepen die zij met hun initiatieven willen bereiken. Bedoeling is ook ervoor te zorgen dat die verschillende initiatieven elkaar versterken. Daarnaast is er dan die beeldcampagne, die hopelijk de algemene cultuur en de structuur zet.

Het is de bedoeling om dat een aantal jaren vol te houden zodat we effectief impact kunnen genereren. Dat kan enkel gebeuren door herhalingen en door de boodschap te vertalen naar de verschillende doelgroepen.

De voorzitter: Mevrouw Poleyn heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyn: Ik ben verrast dat dit verder gaat dan het puur communicatieve aspect. Op zich is dat inderdaad wat we vroeger en enigszins hadden verwacht van dat platform. Het is me niet helemaal duidelijk wie dit nu coördineert.

Minister Ingrid Lieten: Om dat te doen, hebben we een professionele input nodig. Think Media heeft een bevraging gehouden en een kwantitatieve en kwalitatieve analyse gemaakt over waar we vandaag staan. Ze hebben ook voortgebouwd op de evaluaties die Resource Analysis heeft gemaakt. Zij hebben dus een insteek gegeven. Nu is het de kunst om samen met het STEM-platform in voortdurend overleg te gaan en na te gaan waar er kan worden bijgestuurd.

Uiteraard moet er overleg zijn. Zo'n platform kan daar zeker toe bijdragen. Ik heb echter ook graag actie. Ik wil dat iedereen die middelen van de overheid krijgt, zich inschrijft in die algemene aanpak en verder gaat dan alleen overleg plegen. Zo kunnen we hopelijk blijven gebruikmaken van die actoren die allemaal ervaring hebben opgebouwd en de strategie en het kader meegeven, en er tegelijkertijd voor zorgen dat we samen, in de toekomst, meer impact genereren.

Mevrouw Sabine Poleyn: Ik hoop dat voldoende pedagogen dat mee opvolgen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Sabine Poleyn tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de officiële erkenning van de Vlaamse Technologie Olympiade - 12 (2012-2013)

De voorzitter: Mevrouw Poleyn heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyn: Voorzitter, collega's, meer jongeren zouden hun talenten voor techniek en technologie moeten kunnen ontwikkelen. Daartoe is het STEM-actieplan (Science, Technology, Engineering and Mathematics) goedgekeurd.

Minister, in de eerste operationele doelstelling van dat plan staat dat u de organisatie van de verschillende olympiades verder zult ondersteunen, ook de nieuwe Vlaamse Technologie Olympiade en de Vlaamse Jeugd Olympiade. U zult ook stimuleren dat enerzijds zo veel mogelijk leerlingen worden bereikt, en anderzijds dat ook op de internationale olympiades goede resultaten worden behaald.

Er zou ook worden onderzocht waarom zo weinig meisjes tot in de finale van de verschillende olympiades geraken. De betrokken organisaties zouden worden aangespoord om hiervoor de nodige maatregelen te nemen.

Ik heb het specifiek over de Technologie Olympiade. Ik had een schriftelijke vraag gesteld waarom die nog niet erkend was, ongeveer twee jaar geleden. U zei toen dat u zou nagaan wat het succes daarvan is.

In 2011 waren er 10.929 deelnemers uit 419 scholen van het zesde leerjaar basisonderwijs, en 1275 deelnemers uit de derde graad secundair onderwijs.

In 2012 verwacht men 13.000 leerlingen van het zesde leerjaar, en 1251 leerlingen van de derde graad secundair onderwijs.

Voor 2013 verwacht men nu al 2000 deelnemende leerlingen uit de derde graad secundair onderwijs.

Men neemt nu ook het initiatief om een techniektoernooi met Nederland op te starten. Een internationale technologie olympiade zal wellicht in 2014 georganiseerd worden voor de derde graad. De evaluaties door de betrokken leerlingen en scholen zijn lovend.

Volgens mij geniet de Vlaamse Technologie Olympiade momenteel nog niet dezelfde erkenning als de andere olympiades. Minister, bent u, ook na het bekijken van de eerste cijfers, overtuigd van de meerwaarde van de Vlaamse Technologie Olympiade?

Wordt de Vlaamse Technologie Olympiade momenteel misschien toch al ondersteund op een of andere manier die ik niet ken? Is die steun ondertussen al vergelijkbaar met de steun die de andere olympiades ontvangen? Zo neen, hoe legitimeert u dat verschil in het licht van de maatschappelijke urgentie en het succes van het instrument?

Is reeds onderzocht waarom zo weinig meisjes tot de finales van de olympiades doordringen? Op welke manier worden de betrokken organisaties aangespoord om in dit verband de nodige maatregelen te nemen?

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Voorzitter, hoewel ik al het voorgaande niet wil herhalen, zal ik toch eerst even herhalen dat het STEM-actieplan een onderdeel van ons marketing- en communicatieplan uitmaakt. Het betreft een gemeenschappelijk initiatief van minister Smet en mezelf.

Dit jaar heb ik de Expertisecel Wetenschapscommunicatie van de Associatie KU Leuven toestemming gegeven om de Vlaamse Technologie Olympiade te ondersteunen met de middelen die vanuit het wetenschapscommunicatiebeleid ter beschikking van de expertisecel worden gesteld.

We werken momenteel aan een nieuwe overeenkomst met de verschillende expertisecellen voor wetenschapscommunicatie van de verschillende associaties. Normaal gezien moeten die overeenkomsten op 1 januari 2013 ingaan. We zullen met de expertisecellen nagaan op welke taken en doelstellingen van het marketing- en communicatieplan ze verder willen inzoomen. Wat mij betreft, hoort de Vlaamse Technologie Olympiade hier zeker bij.

Ik zie op dit ogenblik geen enkele reden om dit alles niet op dezelfde wijze te blijven ondersteunen. Ik loop hiermee wat vooruit op de onderhandelingen en op de afspraken die nog moeten worden gemaakt om de steunovereenkomsten met de expertisecellen van de verschillende hogescholen en universiteiten te verlengen of te vernieuwen.

De andere olympiades zijn op een andere manier gegroeid. In 1998 zijn de olympiades voor wiskunde, natuurwetenschappen, Frans, geografie, Latijn en Grieks als structurele partners in het toenmalige wetenschapscommunicatieplan opgenomen. De aanpak en de structurering van het wetenschapscommunicatiebeleid was toen nog op een andere leest geschoeid. Er was toen niet voorzien in substantiële steun vanuit het onderwijsbeleid voor de reeds vermelde olympiades. Er was eventueel wat beperkte steun voor een deelname aan een internationale wedstrijd. Die deelnames waren vaak een vervolg voor de meest uitmuntende studenten. Er was ook geen steun vanuit andere kanalen. Dit betekent dat de steun vanuit het wetenschapscommunicatiebeleid destijds essentieel was voor het voortbestaan van deze wedstrijden.

De verschillende olympiades zijn heel verschillend gestructureerd en worden op heel verschillende manieren georganiseerd. Ze worden tevens op verschillende manieren gesubsidieerd.

Ondertussen is het veld van de actoren voor wetenschapscommunicatie nog uitgebreider geworden. Het aantal activiteiten is gegroeid. Ook het aantal initiatieven dat door anderen naast de olympiades wordt georganiseerd, is toegenomen. Op zich is dit positief. De keerzijde is echter dat we moeten nagaan hoe we de subsidiëring van al die initiatieven binnen de budgettaire mogelijkheden kunnen inpassen. Op dit ogenblik wil ik in de eerste plaats proberen de huidige budgetten maximaal goed te besteden. Voor we tot nieuwe initiatieven of bijkomende budgetten overgaan, moeten we voor een maximale impact zorgen.

In mijn ogen blijven de expertisecellen die binnen de associaties van hogescholen en universiteiten zijn opgericht, een belangrijke rol spelen. Wat technologie betreft, is deze structuur uit de Expertisecel Wetenschapscommunicatie van de Associatie KU Leuven gegroeid.

We onderhandelen momenteel met deze expertisecel over een meerjarencontract. Het is de bedoeling een convenant op te stellen. Dit moet ons in staat stellen op dezelfde manier te blijven werken. Ik vind het overigens fijn dat de betrokkenen erin slagen privésporing aan te trekken. Dat zal de komende jaren nodig zijn.

Ik ben het er volledig mee eens dat de resultaten van de meisjes bedroevend zijn. Het profiel wordt per wedstrijd geregistreerd. Er is momenteel niet voorzien in positieve discriminatie of in maatregelen om meer meisjes de finale te doen bereiken. Daar is binnen het wedstrijdreglement geen plaats voor.

Ik ben van plan die discussie te voeren wanneer we de subsidiëringen van de olympiades verder verlengen. Ik ben ervan overtuigd dat we niet op deze manier kunnen blijven werken. Dit zou er immers toe leiden dat het aantal meisjes slechts bij mondjesmaat zou toenemen. We moeten uit een ander vaatje tappen. Elke vorm van creativiteit is mogelijk. Ik ben alvast van plan dit aan te kaarten. Ik zal de olympiades vragen zelf voorstellen naar voren te brengen om het aantal deelnemende meisjes te verhogen.

De voorzitter: Mevrouw Poleyn heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyn: Ik dank de minister voor haar antwoord. Ik wil evenwel kort nog twee bedenkingen naar voren brengen.

Indien de Vlaamse Technologie Olympiade laat weten dat subsidies essentieel voor het voortbestaan beginnen te worden, ben ik er zeker van dat de minister voor die subsidiëring zal zorgen.

Minister Ingrid Lieten: Die subsidiëring is er al. Ik heb de Expertisecel Wetenschapscommunicatie de toestemming gegeven om dat geld te gebruiken om de Vlaamse Technologie Olympiade te subsidiëren. Dat is een van de activiteiten die door de expertisecel zijn ontwikkeld en die zeer goed lopen. We juichen dat toe.

Mevrouw Sabine Poleyn: De Vlaamse Technologie Olympiade is een succes en wordt in heel Vlaanderen georganiseerd. Ik kan me voorstellen dat de Expertisecel Wetenschapscommunicatie van de Associatie KU Leuven de vraag heeft gesteld dit niet langer enkel vanuit hun eigen budget te moeten financieren. Dit zou door alle expertiscellen kunnen worden gedeeld. Ik kan me voorstellen dat die vraag om verbreding leeft.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van de heer Koen Van den Heuvel tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de proeftuin elektrische wagens - 2241 (2011-2012)

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Voorzitter, deze vraag om uitleg is een opvolgingsvraag over de elektrische wagens. We hebben in deze commissie al een paar keer over dit onderwerp gediscussieerd. In januari 2010, bijna drie jaar geleden, heeft de minister die proeftuin voor het eerst toegelicht. We hebben dit al enkele keren besproken. Er is een oproep geweest van IWT, waar in totaal al meer dan 50 bedrijven op hebben gereageerd. U bekijkt de proeftuin heel ruim, niet alleen op het vlak van technologie, maar ook op het vlak van gebruiksvriendelijkheid. Dit kan verspreid worden in het gehele land, en de Vlaming kan leren omgaan met deze elektrische voertuigen en kan ze gebruiksvriendelijker maken. De batterijkost is meer op de industrie gericht, maar ook daar heeft de consument belang bij. We dienen na te gaan of verbetering mogelijk is.

De minister engageerde zich ook sinds de installatie van de proeftuin om zoveel mogelijk partners uit de auto-industrie te betrekken, en om de Vlaamse industriële activiteiten nieuwe perspectieven te bieden. We wensen via deze proeftuin te leren welke de beleidsopties zijn om de elektrische wagen in Vlaanderen opgang te doen vinden. We zijn ondertussen drie jaar. Er zijn ook al een aantal naartoe gevloeid. We zitten aan meer dan 10 miljoen euro investeringssubsidies en meer dan 6 miljoen euro werkingskosten.

Minister, u stelde in het voorjaar dat er een aantal tussentijdse rapporten van projectpartners na het zomerreces beschikbaar zouden zijn. Hoe evalueert u nu de resultaten van de proeftuin? Wat zijn de belangrijkste conclusies uit de rapporten van de diverse partners? Hebben er zich struikelblokken voorgedaan bij het uitvoeren van de proeftuin? Hoe evalueert u de werking van het Programme Office tot op heden? Op welke manier heeft de proeftuin tot op heden positieve perspectieven kunnen bieden voor de Vlaamse automobiellindustrie? Welke perspectieven ziet u voor de toekomst? Vlaanderen is immers een kleine markt, en er zijn een aantal grote spelers op die markt, ook uit het verre Oosten. Een juist perspectief voor de toekomst over de juiste prioriteiten is daarom aangewezen. Wat zijn de optimale beleidsmaatregelen om groene en slimme voertuigen op de Vlaamse markt te stimuleren? Wat is de stand van zaken van het idee van een Batterijwaarborgfonds waar u begin dit jaar naar hebt verwezen? Welk vervolgotraject plant u na het aflopen van de proeftuin?

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Het toeval wil dat we gisteren nog hebben samen gezeten met de diverse platformen om een stand van zaken op te maken. De uitrol blijkt volop bezig. De

realisatie van de essentiële infrastructuur en hardware is voor een groot deel bij de meeste platformen afgewerkt. De platformen zijn niet allemaal op hetzelfde moment begonnen, maar bij het grootste deel is de situatie onder controle. De eerste data worden nu ook volop door de individuele platformen verzameld, en die data zullen dan door het Programme Office over de proeftuin heen geaggregeerd worden vanaf het voorjaar 2013. De voorbereidingen daarvoor zijn volop bezig.

De eerste onderzoeksprojecten zijn ook opgestart. Verschillende platformen hebben werkgroepen, zoals bijvoorbeeld een werkgroep die werkt rond interoperabiliteit van de laadapparatuur niet alleen binnen de proeftuin zelf, maar ook internationaal. Er wordt ook gekeken naar de interoperabiliteit van de hardware, software en data. De keuze voor de uniforme stekker is ondertussen gebeurd in de eerste helft van 2012. Er wordt ook gekeken naar identificatie, betaling, roaming. Er zitten dus heel wat processen achter. Daarmee is gestart.

Een van de voornaamste struikelblokken die we bij de verschillende platformen genoteerd hebben, was de beperkte beschikbaarheid van elektrische voertuigen op de markt bij het begin van de proeftuin. Dat is ondertussen al erg verbeterd. Er is, zeker in het begin, ook heel wat tijd gekropen in het voldoen van de administratieve verplichtingen – vergunningen en homologaties. Ondertussen loopt dat al wat beter, maar toch nog niet optimaal. De testpopulaties zelf zijn nog onzeker over de werkingskost van elektrische voertuigen en hun gebruik. Daarin spelen natuurlijk fiscale maatregelen een belangrijke rol, maar ook de levensduur van de batterij en de vraag wat er nadien met de batterij gebeurt.

Ik heb aan de verschillende platformen en het Programme Office specifiek gevraagd om al die evaluaties en aandachtspunten samen te brengen die we zouden moeten kunnen oplossen om een snellere transformatie in de samenleving door te maken en daar een eerste tussentijds rapport over te maken. Dat kan gaan om aandachtspunten die voor het beleid moeten worden aangekaart, maar ook technologische aandachtspunten of aandachtspunten rond levering. Ze gaan dat samen opmaken, en dan kunnen we een eerste maal bekijken welke problemen we structureel kunnen verhelpen.

Het Programme Office heeft van bij de aanvang ook een goede, ondersteunende rol gespeeld tegenover de verschillende proeftuinen en platformen. De samenwerking tussen het Programme Office en de verschillende platformen verloopt goed. Het Programme Office brengt nieuwe dynamiek en ondersteunt de platformen en het legt contacten bij diverse formele en praktische kwesties, zoals de privacy. Allerlei samenwerkingsovereenkomsten moeten worden afgesloten. De proeftuin heeft ook de opstart van diverse werkgroepen op zich genomen. Er zijn werkgroepen rond het beheer van de testpopulatie, rond de interoperabiliteit, rond de vergunningen, rond het verkeersreglement, rond de homologaties: dat zijn allemaal dingen die de verschillende platformen samen aanpakken.

Het Programme Office heeft ook gewerkt aan het buiten Vlaanderen treden, aan de lokale en internationale bekendmaking van de proeftuin. We hebben hier heel wat vooruitgang geboekt. In het begin hadden wij het gevoel dat wij veel tijd verloren hadden. Nu hebben wij al veel tijd ingehaald. Nu kijken ook andere landen naar de manier waarop wij het proeftuinexperiment grootschalig organiseren. Wij doen vooral onderzoek, en dat gaat veel verder dan de demoprojecten die men elders doet. Daarom zijn wij samen met China als enige regio uitgenodigd om te spreken op de conferentie volgende week in Baden-Württemberg. Een aantal bedrijven zullen er ook aan deelnemen. Ze zullen er 'benefits to business'-contacten hebben. Hopelijk zullen daar opnieuw samenwerkingsverbanden groeien en zullen wij die verder kunnen integreren in het internationale netwerk.

Er zijn ook goede contacten met de Europese Commissie, die ook aan e-mobility werkt. Zij doet dus ook een beroep op de expertise en het netwerk dat het Programme Office kan aanbieden.

Het Programme Office verzorgt ook de communicatie van de resultaten naar de stakeholders: de overheid, de sectoren, het brede publiek. Je kunt die zaken opvolgen op een website.

Persoonlijk ervaar ik een positieve dynamiek. Ik zal dat nu nog niet overroepen. Het is te vroeg om op basis van empirisch onderzoek een feitelijke evaluatie te doen. Ik spreek vanuit mijn gevoel. Ik heb het gevoel dat wij een positieve dynamiek op gang hebben gebracht.

Heel belangrijk is wat we ook in de proeftuininzorginnovatie op dezelfde manier willen bewerkstelligen: het creëren van een momentum waarbij verschillende mensen, kennisinstellingen en bedrijven elkaar intersectoraal vinden. Zo kun je grote stappen vooruit zetten. Dat voel je nu ook in deze proeftuin. Autoconstructeurs, toeleveranciers, ICT-bedrijven, bedrijven zoals Umicore en Electrabel vinden elkaar en kunnen met elkaar praten. Door in de proeftuinen te werken, kunnen ze oplossingsgericht werken en leggen ze de thema's op tafel waarmee we verder kunnen.

We zullen die netwerking nog verder kunnen uitbreiden omdat de proeftuin elektrische voertuigen ook verbanden heeft met andere transformaties die we willen bewerkstelligen, onder andere in verband met het duurzame-energievraagstuk en het beheer, het transport en de distributie van energie. Men vraagt zich af of men die batterijen nog voor iets anders kan gebruiken, hoe het zit met de levensduur van die batterijen. Je voelt dat er linken worden gelegd met andere transformatieprocessen. Ook het transformatieproces met waterstof biedt veel mogelijkheden.

Ik ervaar het als een positieve evolutie dat we die netwerkvorming kunnen gebruiken. Vlaanderen is een kleine regio. Wij hebben een fantastische kwaliteit van wetenschappers in de bedrijven en kennisinstellingen. Ons positief punt is dat iedereen zo bereikbaar is en dat je die netwerken gemakkelijk bij elkaar kunt brengen. Dat kun je met die proeftuin realiseren. Daarop wil ik verder werken. Zo kunnen we onze competitiviteit op dat gebied vergroten.

Ik heb hun gevraagd om in een eerste tussentijds rapport een opsomming te maken van struikelblokken. Daarmee kunnen we naar het publiek, de stakeholders en de regering gaan. Zo kunnen we onderzoeken welke struikelblokken we kunnen wegnemen.

Ook het batterijwaarborgfonds is een onderwerp van discussie. Ook dat onderzoekt men in de proeftuin op verschillende manieren. Ook daar luidt de vraag hoe het zit met de businesscases. Wat is mogelijk en wat niet? Dat onderwerp wordt druk bestudeerd en besproken. Men is bezig met dit belangrijke onderzoeksonderwerp.

Het is nog te vroeg om in te zoomen op het vervolgtraject. Ik kan wel zeggen dat de proeftuin op zich al nieuwe onderzoeksprojecten heeft gegenereerd. Hiervoor proberen we onder meer via het IWT een financiering te vinden. Het is wel een raderwerk dat blijft doorgaan. Dat vind ik op zich al positief.

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Minister, dank u voor het overzicht. U evalueert het positief. Dat hebben wij genoteerd. Vanuit het veld horen wij dat het allemaal wel goed is en zeker niet contraproductief, absoluut niet. Maar haalt de Vlaamse industrie er echt 'profit' uit? De Vlaamse markt is klein. Is het 'level playing field' wel aanwezig ten opzichte van de grote markten in het Verre Oosten, u noemde vooral China en Korea? Minister, hoe ziet u nu het vervolg? Hebt u de volgende maanden 'milestones' in het hoofd met betrekking tot hoe dit project verder moet verlopen? Welke uitdagingen wilt u beantwoord zien?

Minister Ingrid Lieten: Mijnheer Van den Heuvel, ik heb een andere mening. Elektrische en duurzame mobiliteit is een kapstok waarmee heel veel bedrijven in Vlaanderen op de een of andere manier hun voordeel doen. We hebben van in het begin gezegd dat het niet onze bedoeling is om een elektrisch voertuig te produceren. Er is wel het hele economische instrumentarium, met alle bedrijven die daar op de een of andere manier mee worden geconfronteerd en die nu worden geholpen om vooraan te lopen in de transformatie. Ik heb

wel het gevoel dat een brede sector van bedrijven betrokken is. Ook andere bedrijven willen aansluiten bij bepaalde onderzoeksprojecten. Dat is voor mij het bewijs dat het goed werkt.

We zitten wel met de vraag hoe we de transformatie van elektrische mobiliteit in de samenleving kunnen versnellen. Er zijn een aantal bottlenecks die niet alleen kunnen worden opgelost vanuit het wetenschap- en innovatiebeleid, maar die ook zullen moeten worden aangepakt vanuit het mobiliteitsbeleid, het economisch beleid en het fiscaal beleid. Daarom heb ik hen juist gevraagd ons een eerste rapport van knelpunten te bezorgen zodat we met de verschillende overheden kunnen bekijken welke maatregelen we kunnen nemen om die transformatie in de samenleving te versnellen. Die transformatie is wel gewenst, zeker en vast vanuit een aantal maatschappelijke doelstellingen rond mobiliteit, kwaliteit van de leefomgeving in de steden, energiebeheer, enzovoort. Ik zal mijn collega's om hulp moeten vragen. Ik heb de proeftuin gevraagd een eerste stand van zaken op te stellen met een aantal aanbevelingen en knelpunten. Ik zal dan samen met een aantal collega's bekijken hoe we die kunnen aanpakken.

De proeftuin heeft wel degelijk een stappenplan opgesteld. Ik heb het nu niet meteen bij de hand, maar ik kan u wel laten weten welke stappen zij dit najaar en het volgende jaar willen zetten.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van de heer Koen Van den Heuvel tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de toekomst van het Centrum voor Medische Innovatie - 29 (2012-2013)

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: We hebben al een aantal keren van gedachten gewisseld over het Centrum voor Medisch Innovatie (CMI). Het CMI heeft namelijk sinds haar oprichting in 2009 een nogal hobbelig parcours afgelegd. Nochtans werd het centrum opgericht om de innovatie in de medische sector te versnellen. Vlaanderen staat ook internationaal bekend om de ruime ervaring die het, net als België, heeft in de sector van het klinisch en translationeel onderzoek.

Het CMI kreeg van de Vlaamse Regering een aantal middelen toegewezen. Bij de opstartfase kreeg het tot eind 2011 1,5 miljoen euro IWT-middelen (Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie) en nadien kreeg het 8 miljoen euro FFEU-middelen (Financieringsfonds voor Schuldafbouw en Eenmalige Investeringsuitgaven) voor het oprichten van de infrastructuur van een Vlaams biobanknetwerk.

Minister, in oktober vorig jaar, zo'n twee jaar na oprichting van het CMI, stelde u dat er van die 8 miljoen euro FFEU-middelen nog maar 300.000 euro ter beschikking waren gesteld doordat een aantal mijlpalen niet waren gehaald.

U toonde zich toen nogal kritisch ten opzichte van het CMI, maar u kon wel melden dat het businessplan klaar was en dat het dossier CMI op kruissnelheid zou kunnen komen.

Op de ministerraad van de Vlaamse Regering van 23 december 2012 werd een verlenging van de steunovereenkomst met het CMI meegedeeld. Het CMI beschikte immers nog over 900.000 euro aan werkingsmiddelen en daarom kon de steunovereenkomst zonder bijkomende middelen worden verlengd tot eind juni 2012. In augustus 2012 moest het CMI ook een eindverslag en financieel verslag afleveren.

Intussen is de steunovereenkomst dus afgelopen en is het belangrijk te weten wat de gerealiseerde resultaten zijn tot op heden, maar ook hoe de toekomst eruit ziet voor het CMI. Om enige continuïteit aan het CMI te geven, zou immers een structurele financiering aangewezen zijn.

Tegen die achtergrond van het CMI hebben we ook vernomen dat er een nieuw initiatief klaar zou zijn dat snijvlakken heeft met het CMI. In juni 2012 werd immers het programma voor Transformationeel Geneeskundig Onderzoek (TGO) gelanceerd.

Minister, wat is de stand van zaken van het CMI? Welke mijlpalen werden sinds de vorige discussie in deze commissie bijkomend behaald? Wat zijn de conclusies die u trekt uit het eindrapport van het CMI van augustus?

Hoeveel van de 8 miljoen euro FFEU-middelen werd intussen besteed?

Wat is de status van het CMI na het aflopen van de steunovereenkomst eind juni 2012? Is er een nieuwe overeenkomst gesloten? Hoe ziet u de toekomst van het CMI en welke timing koppelt u daaraan?

Op welke manier zijn het programma voor het TGO en de werking van het CMI structureel aan elkaar gekoppeld?

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: De overeenkomst tussen het Vlaamse Gewest, het IWT en het CMI van 1 december 2009 tot 31 december 2011 werd in juni 2012 inderdaad een tweede maal verlengd en loopt nu tot en met 31 december 2012.

Een belangrijke mijlpaal die in het kader van deze overeenkomst ondertussen werd behaald, is het afsluiten van een samenwerkingsovereenkomst tussen het CMI en de betrokken universitaire centra. Die overeenkomst werd nu dus gelukkig al afgesloten.

Gezien de nieuwe einddatum van 31 december 2012 werd nog geen eindverslag betreffende dit project opgemaakt en kan er dus nog geen finale conclusie worden getrokken. Ik kan u wel de stand van zaken geven. De mijlpalen die werden vastgelegd als voorwaarde voor de uitbetaling van de volgende schijven van de FFEU-middelen werden nog niet gehaald.

De voorwaarde voor de uitbetaling van de volgende schijf is het opstellen van een lastenboek voor de investeringen in de Vlaamse Biobank van de vier Clinical Research Centres (CRC's) uitgaande van een investering van 2,2 miljoen euro. Voor het opstellen van het lastenboek moet een vergelijking gemaakt worden met CRC's en biobankstructuren in vergelijkbare landen die aan de respectieve projecten European Clinical Research Infrastructures Network (ECRIN) en Biobanking and Biomolecular Resources Research Infrastructure (BBMRI) deelnemen. De bedoeling is dat kan worden aangesloten bij deze Europese initiatieven. Een werkplan om dat te bereiken moet nog worden voorgelegd. Het lastenboek voor de CRC-infrastructuur en het werkplan vormen de mijlpaal en de voorwaarde voor de uitbetaling van de volgende schijf. Die voorwaarde is dus nog niet voldoende vervuld.

Na ondertekening van het besluit van 23 april 2010 betreffende het toekennen van een eenmalige investeringssubsidie aan het CMI ten laste van het FFEU, werd er conform artikel 3, paragraaf 1, van het Besluit van de Vlaamse Regering een eerste schijf van 300.000 euro uitbetaald aan het CMI. Afgezien van de financiering van de opstartfase van het CMI, moest die eerste schijf ook worden aangewend voor de inventarisatie van de beschikbare en de nodige collecties, de beschikbare en de vereiste infrastructuur voor de inrichting van de clinical research centers, en ook de beschikbare en de vereiste infrastructuur voor de ICT-inrichting. Dat is dan ook de enige schijf van FFEU-middelen die is uitbetaald.

Deze inventarisatie diende de basis te vormen voor de lastenboeken voor de inrichting van de Vlaamse biobank en voor de ICT-infrastructuur van de biobank. Een eventueel subsidiesaldo

kan dan nog worden aangewend voor bijkomende investeringen in de biobank of bijkomende ICT-infrastructuur.

Het CMI diende op 17 augustus 2012 een aanvraag in voor een nieuw project op basis van een strategisch plan en diende na overleg met het IWT op 13 september 2012 aanvullingen op dit strategische plan in. Het IWT werd intussen verzocht een doorlichting uit te voeren van deze aanvraag, op basis van een advies van onafhankelijke deskundigen. Die doorlichting is momenteel in uitvoering. In het kader van die doorlichting wordt ook een inhoudelijke appreciatie aan het IWT gevraagd van de werkzaamheden die worden uitgevoerd in het kader van de verlengde en lopende overeenkomst. Met de bevindingen van de experten zal rekening worden gehouden bij het uitstippelen van verdere stappen met betrekking tot het CMI. Ik wacht dus op het advies van het IWT. Het gaat dan om de periode na 31 december 2012.

Als coördinator en vertegenwoordiger van de biobanken met een aangetoonde waarde voor biomedisch onderzoek en met valorisatiemogelijkheden in Vlaanderen, is het CMI een voor de hand liggende belangrijke partner in onderzoeksprojecten die kunnen worden opgestart binnen het programma voor Transformationeel Geneeskundig Onderzoek (TGO). Er is evenwel geen structurele koppeling tussen het CMI en de projectselectie in het kader van het TGO-programma. Dat zou ook niet wenselijk zijn, aangezien de projectselectie zal gebeuren op basis van excellentie aan de hand van een objectieve toetsing van de evaluatiecriteria door een internationaal college van deskundigen, binnen het raamwerk van het IWT, zoals het ook is vastgelegd door de Vlaamse Regering.

Het CMI krijgt wel de kans om een bijzondere positie in te nemen in dit onderzoeksprogramma. In het CMI wordt een virtuele biobank uitgebouwd ter ondersteuning van de uitvoering van biomedisch onderzoek. Het TGO-programma biedt het CMI een fantastische opportuniteit om te participeren in onderzoeksprojecten door biomaterialen beschikbaar te stellen voor bedrijven en/of kennisinstellingen en door zelf ook te participeren in onderzoeksprojecten.

Het CMI zal ook uitgenodigd worden om deel te nemen aan het programmacomité, dat als taak heeft de kwaliteit van het programma voor Transformationele Geneeskunde te bewaken en de modaliteiten ervan uit te werken. Daar wordt dus wel gebruik gemaakt van de kennis van het CMI.

Klinische centra die betrokken zijn bij de uitbouw van deze virtuele biobank, kunnen ook deelnemen aan projecten en kunnen er dus ook projectfinanciering voor ontvangen, maar dan wel op voet van gelijkheid met andere organisaties. Onderzoeksgroepen die actief investeren in het verzamelen van biomaterialen en de uitbouw van een biobank, hebben een sterke startpositie, maar worden voor de projectfinanciering natuurlijk gelijkwaardig beoordeeld op inhoudelijk-competitieve basis, zoals alle aanvragers.

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Minister, bedankt voor uw antwoord. Van de 8 miljoen euro FFEU-middelen is nog altijd maar 300.000 euro besteed. Het gaat dus tegen een zeer traag tempo vooruit. De overeenkomst is nu verlengd tot eind dit jaar. Hoe ziet u de toekomst daarna?

Ik verwijs nog even naar het TGO-project. Ze mogen dus samen met de andere partners projecten indienen. Maar hoe ziet u de toekomst van het CMI na afloop van de overeenkomst eind 2012? Is dat dan een eng CMI met de biodatabank als corebusiness, en voor de rest zeer weinig om het lijf? Of blijft u hen zien als een volwaardige partner die eigen projecten kan opstarten en verder kan blijven doorgroeien?

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Ik betreur ook dat het niet verder staat, maar als de voorwaarden die in de samenwerkingsovereenkomst zijn opgelijst, niet vervuld zijn, kunnen we de volgende schijven gewoon nog niet uitbetalen.

Ondertussen denk ik wel dat het CMI nu een duidelijke focus heeft gevonden. Die past ook binnen de wijzigingen die wij hier hebben doorgevoerd. Dat vergt misschien wel een aanpassing van het verwachtingspatroon van sommige mensen. Ik refereer aan het feit dat wij hier de ‘lichte structuren’ hebben ingevoerd. Het principe is dat we de projectmiddelen niet meer toebedelen aan aparte competentiepolen of andere, maar ze bij het IWT zetten. We geven een vaste basisfinanciering, en elke structuur kan projecten indienen bij het IWT en kan daar dan, als ze op basis van excellentie goedgekeurd worden, ook projecten opzetten.

Het CMI zal dus zelf geen onderzoeksbudgetten verdelen. Ze kunnen wel deelnemen aan onderzoeksprojecten. Ze kunnen ook onderzoeksprojecten opstarten, maar ze zullen ook hun projectaanvragen moeten indienen bij het IWT en daar op basis van excellentie bewijzen dat ze die projecten effectief kunnen opstarten.

Daarnaast hebben ze hun belangrijke strategische taak om die biobank verder uit te bouwen. Ik hoop dat ze daarin slagen, want dat is een fantastisch competitief voordeel voor Vlaanderen als ze erin slagen om, met alle universiteiten samen, die overkoepelende, coördinerende werking uit te voeren. De biobanken zullen belangrijke partners zijn in heel wat onderzoeksprojecten. Ik hoop dat men verder vooruitgang boekt en dat men nu de laatste hand kan leggen aan die corebusiness van het ontwikkelen van de biobank. En dan staat het hun natuurlijk vrij om te participeren aan onderzoek of zelf onderzoeksprojecten op te starten. Maar voor de financiering daarvan zal men dan iedere keer via het IWT moeten gaan.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■